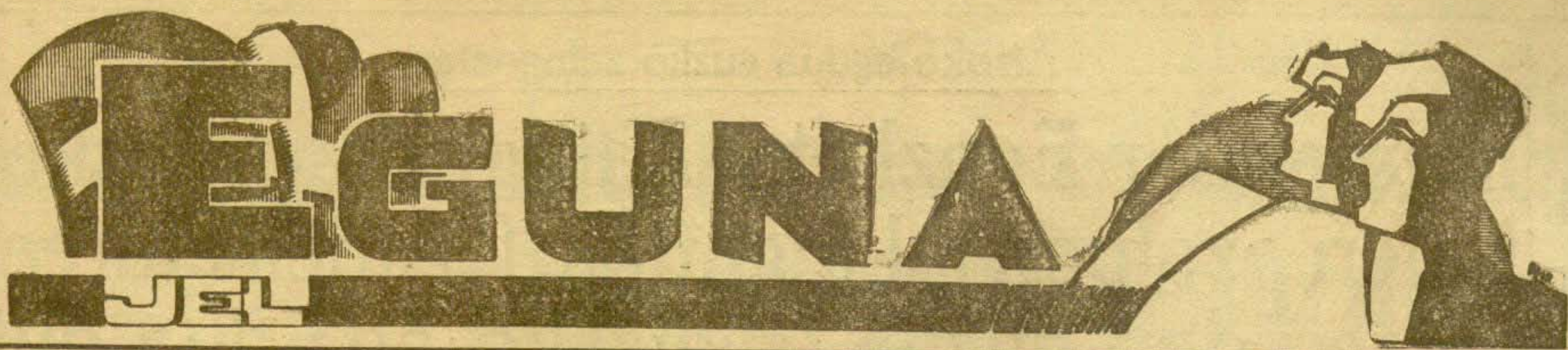

Egija.
Euzkadi Aberi txikija da
geuria baña.
Eta bere lufaldiaren
neurkin bat eta euzkotar bat
diran bitartian iraungo da.

Lgo. urtia

127'gn. zenbakija

Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn.

Bilbao'n 1937'gn. orrilla 30'gna. igandea

15 eunen

ATZO ETENGABEAN JARDUN ZUTEN ALEMANIAR egazkiñak, baña gurenda - egun izan zuten gure gudari kementsuak

İnork iñoiz kemenik agertu izan badu, guretarak atzo agertu zuten.
İei gudari igaro gure artera.

EUKADI'KO GUDA-ZAINGOAK ATZO GABEKO AMARETAN EMAN.
DAKO AGIRIA:

Ipafalde gudoñak (Bizkaya)

Zornotza'ko sailetan afatsaldean joaldi gogofa asi dabe asaldariok eta euzkadi'ko artilleriak asko lagundu deutsarenen, gure indafak bizi-bizi eutsi gutsen eta joaldiofok motz egin eban.

Birdiko gudoñetan (Araba)

Lengo eunen.

Egoñdeko gudoñetan (Burgos)

Lengo eunen.

Merida Efekimentuko 35'gn. zenbakiko gudari bi etofi dira guregana Gamiz aldetik; Sizilla Efekimentuko 7'gn. beste gudari bi Bizkargi'etik, eta Bailen Efekimentuko 24'gn. zenbakiko beste gudari bi Barazar aldetik.

Etoi eta zinduk bananduteko, gurea latorik ez.

İGudea bai dala galbai egokija, nor nordan ezagutu-aziteko!

Zorionez, gure aberi onek, asaba-rafen eginenai jafatuz, buru-efekinta gorlagariak irafi dabezan semiak ugarijago izan dauz etoyak baño.

Euroi, egun batez, ede'gala aintzatsua jaso biazko dautsegu. Ta poz-pozik jaso be.

Eta baña, etoi banakatzubak be, izan doguz.

Gudearen igaljak bai-dira etoyak. Ez-edo da izan lateririk, etoyaren gafa-afatsuna txakatu eztaunik. Eta Euzkadi'k gure aberi kuluñ eta zoragafi onek be, gurea dirudin afen, izan dauz.

Aberi baruban batzuk. Atzerijan beste batzuk.

Aberijan izan doguzan banakatzuben bafi dakigularik, atzerijan doguz euzkotar batetaz jardun-gura gara gaur.

Habana'ko Centro Vasco'ko lendar-karijatzaz. Bai jauna, Habana'ko Centro Vasco'ko lendar-karijatzaz.

Euzkotar endekatu ta etoi onek, guda auka'au asi ta lastef paxistak lrum bai artuko ez-artuko ibili ziranian, "İBrindo por la toma de Irun!" esana, ardau-gozuak kolokoratu ei-euzan.

Geruago bafiz, Donostia afizku bar-dilian aukitzun gaurian, beste ainbeste egin eban.

Eta orain, Mola'k Bilbao laster artuko-eto dautan guzue'zko izpafa jaso dautan, apar' andi bat eskeni dautse bere antzeko txarikumatzubet.

Guzurfa dirudiala? Eztiñogu ez-ezik, baña egija da.

Eta gura dalako, itaun dagigun: İNun diria Habana'n aukitzen diran euzkotarok? İZer-egiten dabe etoi

oferi bere ordaña emon barik?

İEz al da an euzkotar bakaf bat, egiten ofekaz lotzatuz bixikiko jagi-jaz, euzkotar zindo ixtatia zer dan age'itzeko gai danik?

Lateri gustijetan, aberi gustijetan, jokabide bakaf ta bardina orabili izan da etoyetzaz, eta Habana'n ez ete da sotuko, euzko-odolak pil-pil irakiaz jokabide bakaf ofetara joko dautik?

Gatz-matxiadea zala bide Bilbao'n eta Bizka'i osuan entzun zan oyafizura bafiztan dagigun: İEtoyak il biter!

Genre zer-esanen atal au, ifi-antzo erabilita atsegiñago ixtan yakuz ben-ben baño. Baña or goyan erabili dogun gura latorik eskutatzen doguzan, genre bafu alaya gaitzen dogu.

Oregafik, orain jo dautgun genre zenera.

Eta zuk irakurle, eldu yozu esku bijekin zeure buru ofi esango dautzu danagaz bere lekutik urten ezatizian.

Zu, oso-osuan egongo zintzan, Euzkadi'n, Gipuzkoa'n, Eibar eritxon uri bat bai-zala ta, ezta?

Okef zagoz ba. Akefaren adafa baño be okefago.

İZetakiñan paxistak urj arj Eibar ixena kendu ta beste bafi bat ezafi dautsela ala?

Afizu zatef irakurle. Paxista'k Eibar'eri, "San Juan de España" ixena ezafi dautse.

İOlakoi! Atsegin ixango litzakigu, onetaz, eibafat baten eretxija jalefilla.

İOrixe bai dala "energicamentian" protestatzeko asuntua! "İFaena formidablia" da gero ori mutilak!

ZER-ESANLARI.

GURENDA-URATZAK

Gurenda mandul izan zizuten erañegun gure gudari efimkak.

Lurgofi gailura artzea ziezuten agindu gure gudaburak eta gori-aginduek hettezari lotu zitzaizkitzun buru ta biotz.

Dunbadotsa etengabeen, berumbila atergabeeen, aufera ta au'eraka kementsuenik-kementsuen gure gudari bikaiñok.

Euzko ikurfiña kulunka Lurgofi railurean.

Erañegun euren buruak gurenda-lorenz mitu ondoren, atzokoan eraso - erasina zizuten euzko gudariok kolkoan irakiñez.

Atsedan-aldi lenengo.

EGAZKIÑAK GAINEAN

Goiz orainfi. Eguzki eder ortzean.

Egunaren odefa ez dizute egazkiñari ankefok alperik galduren.

Zortzitarako izugafitza run-run oisa. Miravalles, Areta, Orduna, El Gallo, Usansolo gainean, itzal dagizute alemanaf asaldarion txori beldurgariak.

Eta betikoa... betiko ondamendi ta nega-gaifakeria.

Orixe izan zendun atzokoan aitatutako orioan: negafa ta ondamendi.

O'fexek dituzu España aundi eder eta bakar egin nai dute "nazionalak".

O'fexek dituzu "alkar maita zazute" esan zizuneren jafatzaile dirala dasaizutenak.

Eufakfi Euzkadi oixen erpapean bizi beafa ba'zendu. Goikoak lagun!

Ez, baña. Euzkadi ez dizute loturen deungeok. Euzko gudariaren odol zaiten-tan dan bitartean ez dezu o'elakorik ikusiren.

BIZKAIA'KO GUDA-ONETAN

Paxistafak aldean dizute oraindik azken-egunotako zufaren ordorena.

Zauriaren gordina dizu nabari ta ilotafik jausi zitzaizkitzumen utsumea senti.

Eta, ori bide, nagi lotu zitzaizkitzun atzokoan.

Gure gudariak baña ez zituzun lo. Ar-

fera naia dute beti barnean atximurka, ta arerioaren guda-esietaruntz begira, araxe zizkitzuten euren tiroak.

Arerioak ere bazitun erañezuna, baña, motela.

İkasiko al zizuten bein geiagor nor dan euzkoa.

Mendeak-mende oinperatzerik ez dizute lortu euzkoa ta Mola ta lagunak ere ez dizute ori iñoiz lorturen. Onetako ondoko ikasi dute nortuzen etxera etofi zazkitzun.

SUAGAKETAK

Esan dizugu goraxeago ere: atergabean jausi zizuten atzo bomba alemanaf egazkin beldurgariok.

Usansolo'n egiten diardizuten guda-esiak apurtu-naiaz gogor joak dituzu.

Bereunen bat lergai jausi zizuten. Miravalles, Afigoniaga, Afankudiaga, Basauri'n trizkantza izugafia egiañak dituzu.

ZORNOTZA-INGURUAN

Erao gogor izan zizun arerioak ingurutan.

Egazkiñak goitak eta kañoiak betik, etengabeen puslak era, egundoko asi zizun paxistaf basapiñak.

Guretarak, oron onari begiratuaz, zer bait atzera egin beafa izan zizuten.

Al zuten guztia jausi ondoren, esku tatu zitzaizkitzun egazkiñok.

Begi aufetik aien itzal nekegafia galdu zizunetik, eraso asi nai zizuten gure gudari etsi-eziñak.

Eta asi egin zuten.

Asi egin eta len galdutakoa befiro lortu. Euzko gudariaren edestak gurenda igurtzi befi zizun atzokoan.

İnork iñoiz kemenik eta bikaintasunik erakutsi ba'dizu, atzokoan geure gudariak.

Afabeto lur galdu ordurorxe, auraxe lortzea bereaf amets.

Eta ametsa egi bihurtu zan.

Euzko-gudariak odol-tantorik duan ar-

(Lau'fen ofian dafal)

Amonatxo aber-tzalea'ren biotza

İrrogeita amarbat urte inguru izango ditu amonatxo onek. Aingerutxoaren antzeko iñ-pa'fca daniola, ta sagar ximela-irji irudiko anpegitxoarekin zebilen...

İtxantxangofia baño arriñago bere zeregiñak egiten, efitxo ontara iritxi gineanean.

Aerio maltzufa, baso-pizti gosetaren antzera, gu birindu nairik zetofela aditza eman zigutenean, txitaxoak mirua-ten igesi zerbaiten bila dijoanean beza,

etofi gñan gu ere efitxo onetara: babes bila. Eta Euzkadi'n oinkada bat lur da goan bitartean, babesa izango degula euzkaldunontzaz esango nuke.

Len diotan amonatxo onek, alkar agurtu ta geure gertakizunak alkarf esan ge-

nion bezin laxter, ama euzkaldun batek bere seme-alabentzat duen maitasunarekin berak aitzizteakinen aintab zaitu ginduzen.

İBai xamufa amonatxo onen biotza!

Bj edo iru egun igaro ziran alkar ikusi gabe, eta befi alkatu gineanean, afen, efgutzen ziran juan medila bere etxetxora, nun bizi zan jakin nezan. Eta bai pozik juan ere ni, ain biotz xamufeko amaren gogoa betetzafeñ.

Basofi etxetxo ofetan sartu ta lenbizi, nere begiak, euzkaldun sendi bateri dagokion apingafie edefik ikas zuten.

Apingafie oen artean Gurutz Deuna eta Arana Gori'fak Sabin'n argazkia eta auen ofetan, euzko-ikurfiña.

İZer gauza egokiagorik sendi euzkaldun batean, irudi abek baño?

Bañan tamalgafia da benetan emen gertatzen dana. Ofelako sendi apal ta aber-tzaleak dirala il usfa, auen ezañetaren erbesteko izkuntza zatar ori erabili beafa!

Ez baidute euzkerarik ulertzen!...

Amonatxo ofek onela zion guregaitik: "Zion zorientzuek zeraten euzkera mintzatzen dakizutenak." Guk ez degu olako zoririk izan, bañan gure ondorengoak izango aal dute... zion besotan zeukan alabatxuri mura emanaz.

Amonatxo on, arpegiko jareran iger-tzen zitzaion itz abek esatean biotzak nega egiten ziola, Euzkerarik ulertu ez afen euzkotara baida amonatxo onen biotza!

Euzkera euzkotar gurtien izkuntza kutuna... İZango ote da auferantzian zure jabe ez daneuzkotafik?

Tamalgafia litzake benetan seme edo alaba batek, bere ama ezañututa bere izkuntzari ezin ulertu izatea.

Zabaldu befi bada Euzkera, eta ase be- di egafi dan amonatxo abertzale areen biotza.

Añisku aldietan bere burua eskutau ta ostenduten dauana, koldafa da.

Azkatasunean bizi nai ba'da azkatasuna zaindu ta irabazi egin beaf da.

Bere indafa ta bere izatea aberiari une oneitan eskintzen ez dautsozana, koldafa da, etoia ta aberi-erailtzallea.

Ginebra'ko batzaña

Mendien sorkuna

Mendiak seña egiteko egozan. Ofurik eta txiliorik erabili eben. Mundu guztia goitak befa etofala irudian. Lufak dardara, bilin-bolanka asi ziran. Edonok esango eban mendi bafien bat jayoko zala, mendi altuen bat sortuko zala mendien gibeletik. Baña sabela zabaltu zanean sagutxu batek urten eban, erdi ilik.

Ginebra'ra begira, ipuin au bafiztan gienke. Zaratarik eta zipafarik erabili da aspaldi onetan Ginebra'ko batzaña zala-ta. Ginebra'tik bañea jayoko zan us-ta izan dabe askok. Ginebra'tik, guda-mitrik eta guda-ondorenik nabaitu ta sentidu ez daben gizon batzetatik, gudearen amaya sortuko zan itxaropena berotu ta azi dabe askok euren kolkoetan. Ginebra'ko batzaf ondoren ur freskorik artu dabe!

Alvarez del Vayo'ren agerpen zinduk irakufi doguz. Legea zapalduta, oinperatza, ostikopean ikusten daben gizon baten didaf lufak izan ziran beriak. Lafak, baña sentuzuez beteak. Efi batek ezin zeinkian egokiago ta argiago itzik egin.

Politikoak afera ona egin dautse, itxura baten. Bere esanak gogoz entzun, aseratik amairarte estulik eta kitiurik egin barik; aia zabalik begira egon yakoz. Mandentia ingurutan ibili yakoen-afen, ez-tafiko zulotik ez yakoz sartu ofatito.

Eta pozik geratu dira. Itzak-itz agertu ditue españaf efepublikearen Gobernuaren zuzentasun eta legea adierazf ta zagutuaz; azalpen ugari, bigunkeri geiago. Eskintza onet eta itxaropentsuz bete dabe batzaf-etxea. Nun dira, baña, eginenak?

Efiak alkarfen biduf dirala igarten dogu. Eskubideak zapaldu, azkatasuna menperatu, gizatasuna oinpean erabili... zer ardura dautse euri olako jakokun eta egitadak, odol tantak euren arpegiatarafio saltorik egiten ez ba'dabe? Efiñ esan-afio deak zaitzeko jaioa da Lateri-Batza. Bak-kearen ofafi izateko sortua da. Wilson'en asma, Wilson'en asmo ta zortasunak ondoren izan ete dakie, Wilson'en asmo ta zortasunak ondoren izan ete dakie, Wilson'en gurarik lortu ete dakie, ofiak euren interesei begira bizi diranetan, zuzentza ta eskubidei jaramonik egin barik; andafik eta adorerik ez ba'dabe olafan an-

tzera jagi diran ofi batzuek bein eta be-tiko ixildu eragiteko?

Efugabien odoretan noiz itoko politiko-ak ikustea beafeko izango ete da erabagi zeatz bat artu dagien?

Atzoko itz labanak zelako ondorenak eka'fiko dituezan ez dakigu. Baña ekin-tzen ordua dala iñok ez dau ukatuko.

Erbestetaf gudariak erbestetatzeko asma ibili zan batzarkidien buruetan eta itzetan. Asmau barik erabagia naiko gen-dun, gerorako atzeratu barik. Alvarez del Vayo'ren agerpenen ondoren, ezin esango dabe, efi afo batzuk luf amezez eta on-dasun egafi guda onetan sartuta diardue-nik. Eta mendien sorkunik bafiztauko ez daben itxaropen gure buruetan sartu da-gigun, argal eta makaltsu bederik.

Bare-aldirik, are-rioari eskubideak ezagutuaz, ez!

Paxistakeriaren sustraia zabaltzen lagako daben ba-kerik, ez!

Betor bakea, baña efiñ eta aberfiñ berezko ta legez-ko eskubideak ezagutuaz.

Euzkadi'ri azka-tasun osua onartu ta ezagutubaz.

AROTZ BAT TXARA DA EUZKADI'PRENTZAT, BAÑA AS-KOZAZ TXARAGO DA BERA EZAGUTURIK ABERTZALIA EZTAN EUZKOTARA.

İTURTZO

Efiak ez dira jayo jopu izateko. Jopu biziten diranak koldafak dira edo saltzalleak. Euzkadi zindoegi da biotz anker eta gogo lizunen mende lotuteko. Gaztedien odolak ez ditu euzko mendiak gořitu joputasunari bide lagateko, basatien odol oztinaren orbana garbituteko baño. Euzkadi azke izan-go da bere semiak nai dabelako ta azkatasun ori indafez irabaziko dabelako.

BILBAO'KO izpafingiak

"Euzkadi"

Arakil'at Luki'ena da lenengo zefendako idazlana. "Franco y los alemanes" izenburututako da. Eta izpafingia askotan irakurri izan dala auzo dala diño. Durango ta Gernika ere izan dabena. Franco barik, doistafak izan dirala. Uri eze-ize o'etan Franco'ko, ezetarik, aitu-emonik ez dabela izan.

Izpafingietan irakurten dala egija izan ezker, Franco "keneralizimaren" (?) nagositasuna, ezeize utsal dala agertuten diranak, doistafak dirala ta.

Franco'k ez ekijala ta gura ez ebela suagatu ta eze izan ebazala Gernika, Durango ta abar... Zelako kenerala da orduban, Franco? Ingizkua? Agintza-izkila gustijak eskuban daukazan gixotak, berak gura ez dauka egiten inori guben-dutako inda'ik ez ba-dau, "keneralizimu-aren" izenik eze-ize azkenengo otsenare-rik be ez dau baf, Edo, bestelan, doista-fal saliduta aurkitzen da, osan saliduta aurkitu be.

Ikusten denez be, paxiotafan artian agin-ien dabena, Franco ta onen asaldar'la-gunak ez dira, doistafak baño. O'ia, of, espafal paxiotafan abertalatasuna...

"Euzkadi Roja"

Buruka-eraguntza aundijagua gura dau arerijuan erasatu eusteko. Arerijak, Mun-gi'atik oldartu izan ei-eban. Eta euzko-gudaroztiak adozet utsi izan ei-eban. Beraz, arerijuan erasak, ezerejian ge-ratu ei-eban. Eta ordez, azken-aldian, Orduia ta Barabio'ko guda-otetan, efi-aldeziak izan ei-dira arerijuari oldartu izan dautenak, eta atzeruntz eragin izan dautenak be.

Paxiotafan erasak apur bat bareruten asita dagozala dirudijan aldi an, gure gu-daroztiak guda-eraz eraldutako aldi ego-kiya dala uste dau. Paxiotafak euzak be, euren gudaroztiak eralduten ibiliko dirala-ku agertuten dau. Eta arei eusteko ta atzeruntz eragiteko, eralguntza on baten bifa izango ei-dogu.

Gudaroztiak eraldu ta guda-esiak sen-dutia ei-da ga'antzi'rik aundijaga dau-ken lanak. Arerijua gertetan ei-dago, ba. Eta gertau be, gogof oldartutako eran gertauko ei-da.

Ondo gertaua oldartuko daukun arer-iuari eusteko, gure be gertaua egon bifa garala diño.

"Tierra Vasca"

Negubak ilda laga ebazan luai bixitza bafija emetoko aldian aurkitzen ei-gara. Uda-bafija, luai, baratza ta ixadi osari bi-xitza bafija elarten dautsuna ei-da, ba.

Eta gixona, guda-bidezko gorotuz itsu-tuta bixi dan gixakia, bixitza bafijaren egafiz luai landu ta azijak ereten solu-tarututen diran gixakien auzka jafaitzeko inoz baño odol-egafi geyagogaz gudaru-tuten ei-da.

Mendirik eskutubenarotano gentzea ta alaya elduten diran aldi onetan gudea ta negafa ereten dabilzanak, kista'fasunaren kienari egumoro uri ta basuririk gentza-ubanak suagututen dinarduben paxiotafak dirala agertuten dauku. Paxiotafak ei-dira kalte gusti ofeik dakaf-subezanak. Eta kalte ofeik bide dirala negaf dajeg-nak, ostera, euren basetziak, abarrik, so-lo ta baratzak bertan-laga-laga ta paxio-afen eten bako gorotuzaren iges Euzkadi-ko azkenengo zokoduan babestu diran euzkotat eufekariak.

Eta oneik aibat kalte ta zorizak ekafi izan dautsuan basati ofeik, zigorik ekafi-jenakaz zigotau izan dabezanai lora-gixiaz eskatzen dautsuna euz dala di-ño: eurenkatu dafetela, euren joku ixa-

teko gertau dafetela. Ori baño irain aundijagorik egin egin ei-leikiyo inori. Paxiotafan ikufitza orixe ei-da, ba, ta bes-terik ez: euren zigofakad afutko dabe-zan gixakiaz eurenkatutia.

"El Liberal"

Alvarez del Vayo'k Ginebra'ko batzar-ian oguzi izan eban itzaldia, ta Eden jaun-aren erantzuna gaitzat airtuta idazten dau. Eden jaunak ondino be, lengo idurari lo-tuta ei-dau buruba. Len lez oldortuten ei-dau, len lez itz egin be. Espafal'ko gu-dan esku ez a'rtia dala ta egin izan eban opilari gozo ei-deritxo Eden jaunak. Opil arek bere ondorenak emongo dauzala ei-ñuan. Eta uste lafegi ori zala ta, esku ez a'rtie ori inok naspilduko ebaneko sus-mo txar'ik be ez ei-eban inon somatuen.

Espafal'ko matxinada onetan dabilzan atzeritafak euren ejiatarutetako bida be ixentau ei-eban Eden jaunak. Atzeritaf ofeik Espafal'ko guda-onetatik kendu al izateko, baña, aldizko guda-geratzeko bifa-ekozala zala eban ei-eban. Europa'ko gen-teeza, guda onetan jokatzen zala be ikusi ei-eban. Eden jaunak oguzi izan eban itzaldio egirik ga'antzi'subena, orixe izan ei-zan, bafiz: Europa'ren gentzea edo gu-dea, oraingo guda onetan jokatzen dala. Efkaldafak irabazten ba-labe, Europa gu-da barik gaizkatuko ei-da. Paxiotafak irabaz-ko balabe, baña, Europa'ra gudea erungo leukenak, euzak, paxiotafak izan-go litzakezala.

Europa'k gentzea gura ba-dau, gentza ori lotutako bide bat baño ez ei-dau: gu-dea egiten geuri iztia, gudea egiteko bifa-kuia yakan azkatasunari egorik ez lotu-tia. Eskubak tramankulubak eskubetaratu-baz, gure aldetutako ei-gara.

"Lan-Deya"

Intxauraga'tar Patxi'ena da lenengo idazlana. Gusti-gustijuan lana, bat-batera-kuia izan bifa dala, diño, gustijuan lana bide dala, Bilbao'ra saftu-gura dabilan arerijuari inguru gustiak esituta jarteko.

Aldi onetan ez ei-dago bide bat baño: Bilbao aldeztutako gai dan bide bakara. Bide on jafaitzeko, beste bide gustiak lada bifa biljokada ta norberkeriak be. Bilbao, gustijuna ei-da, ba. Beraz, gustijuna dan Bilbao gaizkatutia gura ba-dogu, gustijuan alegi'rik bera gaizkatu-ko izan bifa ei-dira.

"Ni zu baño aundijagua naz" eta ola-ko umekeriak osuan ayanatu bifa ei-dogu, baxetaren kaltegar' baño ez dirala ta. Zentzuna aurteik dala ibili bifa ei-gara. Eta geure buru-jabe garala jafatu bifa dan bide'rik jafaitzen ba-doga, gure-da-bidetik zuzen-zuzen ibiliko ei-gara. Eta gurenda, bidetik ezertxu be okeftu barik juten ba-gara, gurenda be, geuria izan-go ei-da.

"Euzko-Langile"

Euzkadi'k eji lez, ez dauka il gura di-ño. Euzko-efijari bein da beti agertu izan yakan egija auzo ei-da: Espafal'ko paxiotafak egiten yakan guda au, bixitzea edo erijotzea izango dala guretat. Beraz, betuten ba-doguz, bixitza be, guria izan-go da. Bestera balitz, baña, erijotzeak aitu-ko gindukez.

Euzko-langiliek beriala uleitu izan ei-eban ori. Eta ori zala ta, bere-benak di-ran eskubide bi oneik aldeztuten asi ei-zan: luia ta azkatasuna aldeztuten. Euren asabak landu eban luia, ta onorde-kuai laga izan eutsena. Eta azkatasuna be, inoz ez gaitzekotan asabakandik airtuba dalako.

Gure gurasuakandik yatorikuzan esku-bide bi oneik aldeztuko ei-dabaz euzko-langiliek.

Arkakuxoak

Bildura da aspaldian atze alde onetan aurkitzen dan ostetaren ja-be. Edozelako zarata nabaitzen dau-nerako, egazkinak! Egazkin baltzak! Deaderka babesleku ta gordelekue-ara agiyatzen da. Izan be biltutze-koa da txori baltz ofein zaratea balez be Durango ta Gernika apurtu ta bi-findu ondoren. Danok ga-biz erio-tari igeska ta bixitza nun ondoren zainduko toki eskienaren bifa ari-gara. Ofetarako lurpean zulo aundi batzuek egin ditugu. Eguna argitzen danerako zulo ofeik amakumez bete-zen asi oi dira. Geroago gordeleku inguruetan lazikoak eta bestelako ontzirik asko janariak gertutzen ori dira; egazkin zitakot etxean jaten be espaltusneku ixten. Gauza negar-ga-fagorik! Euzkotat gaxoak!

Idazten diraduban lerfotxo au amai-tzeko astirik be ez dot; inguruko adaf otsak gordelekura juteko agin-dua damost eta ara noa. Deadafa amen, zarata an, bultza esketetik.

Idazten diraduban lerfotxo au amai-tzeko astirik be ez dot; inguruko adaf otsak gordelekura juteko agin-dua damost eta ara noa. Deadafa amen, zarata an, bultza esketetik.

Lekeitio'ko Udala

Jofal edo apirilaren amabosteik eta efi-a-utu zan-arte gordelekuan jardun eba-nak, euren lan saria jasotera Carit'ngo Guda-leku-gintza Landolara buaz a'fatsa-deko iurak eta erditatik seirakarte.

tira eskumatik saftu gara lurpera az-kean. Ta an zer?

Ixli ixilik itxoin beaf normalida-dea noiz joko. Mendian atake gogo-rik dirala? Baita gordelekuan be. Andrazkoak alkari erasoka asten di-ranlan Mola'ren gudarostea Euzkadi'ri erasoka ari dala dirudi. Baña ori ezta ezer au baruan gu sartu orduko beste gudaroste bat egoan eta guri gustioi erasoka asten da. Eta gu re-pli'geak egiten au beaf.

Arkakuso edo ardi gudarostea da gure aurka asi dau etsaia.

Arerio gogofa benetan. Bufuka go-gora beraz au eutsi beaf doguna. Zenbat dira arerioak? Bat, bi, amaf, eun, mila, amaf mila... eun mila gi-txienez. Nok eutsi. Ezta lundio guda-roste indartsuenak be. Gizon, andre, gazte ta umeak danak atzika diardue. Zer dok au! Onen aurka egiteko trin-tzera edo esirik etxagok inun; ezta bonbarik be rases asfaltasien edo bearko dituen pizi zikinok uxatzeko. Quinto columna "aitik txarto esaten diardugu eta ara or nun agertu ya-kan oin sexta columna bafi bildur gafi au. Kendu dal guzan gure arte-rik bai bostgarrena ta bai seigarrena gure arte'rik. Geure onerako. Altu dogu?

Barkatu jaunak.

OIZKO ARGALA.

Atzoko eguna euzko zaingoetan

Ingalandar Egazketa-Zaingoko ordezkari baten azalpen jakingariak.-(“Aidetik luñean igitzen dan guztia txikitzeke agindua dute alemaniar egazkinlariok”)

Mistress Manning eta Espinosa jaunak urutidatzi begiko bana zuzendu diote alkari. -Laister da beñiro “HABANA” itxas -ontzia erbestera bidean.

SALEROSKETA

Emakuntzak
Janarietako Zuzendaritza Nagusian
emakuntza onexek jaso dira:
Perry'tar Benito jaunak, Gizarte-Laguntzarako, 100 laufleko.
Perry'tar Benito'k, Erilegiatarako, 100.

ORNKETA

Donaz'at Imanol'ek, Gizarte-Laguntzarako, 50.
Orniketako Zuzendaritza Nagusian
50 laufleko beste emakuntza bat jaso da; Gizarte-Laguntzarako San Salva-dor del Valle'ko ogikin Ozio jaunak emandakoak dira.

Doistafan egazkinak mirotz-antzo etorita euzko-ume guriak suagututen asi ziranekeroz, mirotz ankef odol-zale ofein igesi, umiak-ume atze'ri ratu dira Bilbao'tik. Doistafak ekafi daukuben gixabidia orixe da: gu-dea zer dan ez dakien ume eufu'rik suagutubaz, atzerira-bidian iminlia.

Gaur, Bilbao'tik atzeriruntz urten-go diran umerik geyenak, eu-otar'ak izango dira: Euzko-Alderdi Jeltzi-lia'n alderdikide diranen seme-ala-batzubak; Ekintza'kuenak eta Euz-Langilienak. Euren artian asko ta asko, Euzko-Ikastola'etako ikaslezu-bak doguz.

Ikasleku kutunoi, doistafan m-rotz baltzak, antxina gebendu eutsen ikastolarako bida. Biderdira artetan eutsen, ba, ta suaga-berunbifalaz ol-dafutuz, mendi-zuluetaruntz egiten iminli. Gure umetxu kutunakin doista-r bihojziak eji izan daben baño basatikeri aundifagorik, basatirik-ba-satienak be ez eban eutsen. Espafal'ko paxiotafak bialak eferututa Euz-kadi'ra etofi izan yakan doista-fak, baña, basatirik-basatienak ei-go ez leukena egin izan dabe. Uskur-ta ta Eleza deuna aldeztutafan egin izan ei-dabe, baña, Ofein katolikuta-sunaren edera... (7)

Basatijen guda-erea diran egazki-netatik botaten dabezan suaga-berun-bilak jasan ezinda, euren gurasuak, urriak, basurriak eta ludiratu zira-nan jaurti izan dabezan ume txiki-txubak, jez ete-dautse bihojzik sa-mutuko doistafak? Basatijak euz-ak baño be gijozgiaguak ete-dira doistafak eta doistafakin buztatuta dabilzan paxiotafak?

Basatijak, odol-zalienak diraa be, euren odolkiderik erail izan da-benik ez da entuten. Esakun zafak be olantxe esaten dauku, ba: otsuak otso'rik ez dala jaten.

Ikusten denez, paxiotafak, otsuak baño basatienak aurti. xiotafak, ba, euren anayak erailteko ez dauke igu'nik. Eta umetxubak bi-hojzik ez gazorik be ez dabela diru-dien paxiotafak, gurasuen besuetu-rik suagaska banandu dabez. gura-suen bihojzak zari bixilian jaffiaz atzeriruntz egiten bialinteko.

Bi'ba'ko umetxubak aspaldit'ion be, mendi-zuluetan bixi izan dira. Antxina, Euzkadi, gentzaz besterik

Lapurfetak erakus- keta nagusia

Paris.—Erakusketa Nagusia'n Bel-gika'k daben etxean, ertzañak Le-brun lendakaria ikustera jaun ziran ume baten, lapurak sartu ta bixi ba-ztuz ostu zituen. Bitxiok balio andi-ko dira.

Aleginak egin diranafen, oraindik ez da lapuren aztarfenik aurkitu.

Nun diran

Bafos Gebara'tar Pantzeska ta Kamila-ren bafi jakin naf dogu, Saleroske-Ikasto-la'ko Gudarostera zuzendu, Elcano, 35.

ez lako erija izan zan aldian, euzko-umetxubentzat, egazkina, jolasgar'i izaten zan. Eta guda au asipafi za-nian be, euzko-umetxubei, doistafan egazkinak ez eutsen bialdu'rik ezafen. Egazkinetatik suaga erailko'ak bota-ten ebazela ikusi izan ebanian, baña, len jolasgar'i izaten yakezan egazki-nak, bialdu'gar' izan yakezan. Eura-tatik suba ta erijotzea etofen izan vakela ikusi izan dabe, ba. Eta su-bak eta erijotzeak bialdu'tuten ez da-benik ez dago: umerik bez.

Josu-Kisto'k, umetxubei, beste ma-lasun-era bat izan eutsen Ark, umetxubei, del-egiten eutsen, eta Bera-analu egizela, esan. Eta mala-sun-erafi ziran umetxubak, Josu'ga-na jauten ziran. Umiak udabafia di-ra izan be. Umiak erail dauza-nak, etorkixunaren lora zurriak erail-ten dauz. Umiak erailten dauzanak bixitziar ez dau gura. Erijotzea gu-ra dau, suba ta gaiztokija.

Doistafak eta doistafan jopu egin izan diran espafal'ko paxiotafak ukal-tuten dautsena, Englan, France ta beste efi batzuk damoste euzkotat umetxu kutunoi: bixi-tokija, ogija, gentzea... Txefenak ukaluten dau-suna, Josu'k emoten dauku: bixitza -ogija.

Paxiotafak uskuriza-aldez dabil-tzala esaten dabe. Eta paxiotafak esat-ten daben guxur ori zifituta bixi gura daben asko bixi dira batian -bestian. Begijak izan eta ikusi gura daunak, baña, paxiotafan uskuriza-zalatasuna guxurfezka dala, arin ikusiko leuke. Gure umetxubakin eta beste askokin egin izan dabena da zifaldaririk onena, paxiotafan uskuriza-zalatasuna lufera botata izten dabena... Guda-atzeritjetako urriak eta basurriak suagaz deuseztuten dabil-tzanak. Josu-Kisto'ren ikastolatik urun bixi dira, Durango, Gernika. Mungia ta beste berein uri ta basuri ondutu izan dabena, Kisto-bidetik ez dabiliz.

Ofeik dabilzan bida, beste bide bat: da: gaiztokirako bida.

Gure umetxubak agurtuten izan gara. Alde bati'rik poza nabatu izan dogu. Bestetik, bihojz-mia. Poztu izan gauzana, auzo da. doistafan egazkinetatik azke bixiko diranen gomutia. Bijoizak mindu izan dau-suzana, ostera, doistafan ankefkeri-ja bide dala, geure kutunxubekandik bananduta bixi bifa ixallo.

Agufka atzeriruntz egiten asi zi-ran umetxubak be, poza ta bihojmi-na, bifik batera erakusten ebezan: doistafan egazkin-bilduf barik lo-jan eta jolastuko ebela jakifaren zan nabaitzen eban poza. Naigabia, ostera, gurasuakandik urun bixi bifa-ko ziralra jakifak emoten eutsena.

Eta ori zala ta, euren agufetan, negafa ta bafia, bifik ikusi ziran. Aguf umetxu kutunok—esan geun-tsen—. Aguf Euzkadi ta aguf guraso maffok—erantzun euskuben—. Eta ixontzija France'runtz egiten asi zen. Gure umetxubak euran dauzan ixont-zija, an ufinoko itxasuren zabalian ostaldu yaku. Mikel Gongotzo deur-nak aldeztuko al dauz gure umetxu-bak, Begona'ko Ama Neskutza lagun izango al yake.

Osasun Zaingoa

Espino... jaunak'ekin

Inglaterra'ra joandako umiej lagun egin zieten osalari ta gaixo zain-meen befiak jaso zituala jakin-erazo zigun Espinosa jaunak. Aretaz artu ei zituzten bafukoak eta beaf zuten guztia eskuratu. Beste osalarientzat ere bultzagafi izan dedin, jakin-erazotzeke agindu zigun Osasun-Zaingo-ko burukide jaunak.

Gero mistress Manning'ek bialdu-tako urutidatzi bat erakutsi zigun.

Ona emen: "Habana," k ambulanziaz eramango ditu Agire'rentzat, Spanish Medical Aid'ren bezuza; idazkari, Manning."

Espinosa jaunak beste auzo bialdu zion erantuzen:

"Inglaterra'ren biotz-zabalak b-fafuan eraginda, ambulanziaz bial-tzeagatik, afen, eman nere ta Euzka-di'ren esker-minaren befi Spanish Medical Aid'eri, zuri neure-neure es-kef-mia befitatuaz.—Espinosa."

Lendakari'tza

Egunotan izpafariok ez degu Zaingo ontan izpafasotzerik al izan. Atzokoan ere izpafik ez zuia esan zi-gun idazkari berezi Basaldu'at Ke-pa jaunak.

Lendakari jaunna goizean-goiz lotu zan lanari eta guda-arazoak atzerien eman zuan goiz guztia.

Ingalandar Egazketa'ko Ordezkar'i baten azalpen jakingariak

Lendakari'tza-Zaingo'ko Atzeri-Ara-zoletako arduradun Mendiguren jaun-ak ingalandar Egazketako ordezkari batek egindako azalpen jakingari bat-zen befi eman zigun bertaratu gi-dian izpafariok. Mister Mackinnon da ordezkari ori.

Ona emen azalpenok:

"Lorella'ko 23'gnez, Bilbao'ratu ni-tzan eta 28'gnez, atera. Eraztasun guztiaz eman zizkiduten euzkotat agintariak. Guda-oinak ikusten izan nitzan eta uri gaitetik zeaf egazki-nak egiten zituzten aibat zearkada neure begiz ikusia naiz. Neuk eta neure begiz ikusi ere ikusi ditut ale-manial egazkinak, "Heinkel III" ta-jukoak eta "Heinkel 51" elzakok.

"Heinkel III" ilara bateko egokoa da eta "Janes," en batetik besterako artu-emanetarako erabiltzen dituzte. Amaf laguntzat du baruan leku eta 214 miletako joaldia orduko eta 930 miletako ibil-bidea. Nik ikusi nitun egazkinok gudarako tajukoak ziran. Egazkinotako batek urfatu dezake Alemanial'tik Espafal'ra bitarteko bi-dea, Efo-ma-zeaf.

Heinkel II" egazkinean afatutako alemanial egazkinlariaren eguneru-koan agiri denez, Berlin'dik jofalla'ko 6'gnez, 8.22 ordutan atera zan eta 14.55 ordutan erdu zan Efo-ma'ra. 7.45 ordutan Efo-ma utsi ta jofalla'ko 7'gno. 15.30 ordutan Sevilla'ra zan. Berlin'go Ertzainak eskuratutako agiriak, jofalla'ko bostgarenez esku-ratutakoa ta aitalutako egazkinen jasotakoa, dionez, Hans Sobel'ta fere-jatea jofalla'ko 7'gnez, Efo-ma'tik lezau zan.

"Heinkel 51" elzekoa bi ilarako ego biko da ta ezareku bafetokoa. Tapl oietakoxeak ankeratu zituzten lenengo alemanial egazkariok.

AUTUKA-MAUTUKA

Ginebra'ko batzar

auretik italiar'ak inoena

Ginebra'n egingo zan batzara zala-ta Londres'en eta Paris'en oraintsu gindino ardura ta buruaste aundirik ez egoan. Egipto Latefi-Batza'ko bazkide egin, Efi-pia'ko auzirik airtatu, be, egin ez ta ba-tzafioi ez zan ga'antzi'sus, be, izango uri ofeitan uste zanez.

Ginebra'n baina 8 Lateriko Erbeste-Ara-zo arduradun alkartuko dira ta ba-dabe arazorik Londres'en eta Paris'en asi ebe-zan diplomatiko artu emonak. Ginebra'n jafaituko dabez?

Ondino alkargamutze ofeitatik adizki-detasun aundirik ez da sorta. Roma'ta Berlin'ek Londres'ekin adizkidetu naf da-be batez be, Berlin'ek alegi'rik asko daga. Ofein artuemonak ikusi dabezanen Ru-sia'k, be, zer bait egin naf ta, Prantzia'kin

dazepadagokoago da. Motofari jira birak eman eta zenbatzeko bafat bat del neure esku; alemanial'ek izita daude oafok eta egazkinlariak alemanialafak zirana dager ofek.

Neuk neurez itz egin nuan egazki-notako pilotutako batekin. Hans Joachim Wandel'ekin, eta berari le-poratu zloten epaian ere an nitzan. Irakuti nuan bere egunerokoa ere; bertako oaf batek dionez, jofalla'ko 22'gnez, atera zan Berlin'dik Efo-ma' rako.

Beste alemanial bere lagun bate-kin Kramay izenekoarekin, egaz ibli-li zana ber-berak esan zidan, bafia, zein egazkinetan ibili zan ez esateko agindu ziola.

Egazkinok Espafal'ra kontrola eza-fi ezkeroz, ez-pairik ez det, Nik ikusi nuan, espalla'ko 20'gnez, aurtetik, ez zan agertu euzko guda-otetan "Hein-kel 51" tapiko egazkinak, eta nik be-fi dedanez, Espafal'ko beste ingurue-tan ere ez zituzten ikusi.

Gernika'ko abade batekin itz egin nuan, eta "Heinkel III" bat ezagutu zuana esan zidan. Gernika suagutu zuten aibat egazkinen artean Hein-kel III" bat beinepein begiz jo zuan abade ofek, ordurainokoan ikusita-ko "Heinkel 51" tapikoan itxurik ere ez zuan-eta. "Heinkel III" aitaluta-koak eza urfatu dezakeke egaz Ale-manial'tik Espafal'ra arterafinoko bi-dea. Alemanial egazkinlariok ofuki gabe suagatzeko agindua dutenen er-pairik ez det. Wandel'ek zionez, lu-ñean igitzen zan guztia aldetik ame-tralatzeko agindua dute alemanial egazkinlariok.

Alemanialok jaurtitzen dituzten bonbak antziñeko tajukoak dira. Ne-re uzten, bonba oiek in oso zail da goi-xamafetik "bertan" jotea. Bonba oietako batzuk, bafia, 1936'gnez, egiñak dira. Itxuraz bonba oiek edo-nora jaurlitzeko egiñak dira. Bai su-tutzekotan eta bai ler-erazotzeko bon-betan alemanial idazkunak agiri di-ra, eta Alemanial'ek egiñak diranen ezangafi da ori.

Efi-zaintza

Ufengo jende-ontz'fazea

Atzokoan Luisa jaunak ufengo egingo dan jende-ontz'fazearen befi eman zigun.

—Habana" noiz etofiko zain gau-de, beñiro ere beste talde bat erbes-teratzeko.

Gaufi etoritzen ba'da bifa izango da ontz'faze ori.

Dana dala—esan zigun azkenez—jendeari beaf dan guztia ta garai-jakin-erazoko diogu.

Gizarte-Laguntza

Emakuntzak

Erañegun Gizarte-Laguntzan jaso-tako emakuntzak onexek dira:

Bilbao'tar Pernanda'k, 20 laufleko; Esteban'tar Marian'ek, Deusto'ko Gudarostekoak, Gudarion Umertz-alde, 10; Gutierrez'tar Julien'ek, Gu-darien Umertz-alde, 30; San Au-gustin'go langileak, 101; Oinezko gu-daloro, 28 zenbakidunak, seigarren salidak, 15.25; Pastor'tar Jon Mire-na, gudarion Umertz-alde, 85; Pas-tor'tar Jon Mirena'k, 40.

Danetara, 301.25.

Atzo goizean, batzar ixillean, Lateri Batzak Españar auziatzaz jardun eban

Alvarez del Vayo'k arañegun egin eban itzaldiak itsu askori begiak zabaldu dau-tzez.-Eden'en erantzuna.-Italia'ko gobernua ez sartzeko batzorduari asafeka, ontziak suagutzen dautsezalako.

Lateri Batza'k bere miña agertzen dau eri idegiek suagaketakaitik.-Batza'k ezagu-tzen dau, espñar ez diranak darabilen jo-kabideak gudea luzatu egiten dabela.-Er-bestetar gudariak kanpora atarateko alegin guztiak ontzat artzen dauz.

Petroleo oxin batek ler egin eta eri oso bat apurtu

SOZIALISTEN AURKA

Varsavia.—Dantzig'ak artu diran iz-pak diñoenek Huisman diputadu gozia-tes atxilotu dau eri aretan alamanaf atzianak.

Atxilotze edo detentazioa kale erdian egin zan. Huisman ukatu egin zan Aleman-ia'ko ertzean babilen batzera. Or-ean Dantzig'go ertzean babilen sartu a mugerañ eruan eban.

DEUN BARI BAT

Castellgandolfo.—Aita Santuak Cabuey'f Ane Maren'ou onimenak ontzat artu du deun-malera igoteko.

ROMANIA'KO MINISTRUA BUDA-PESTERA

Paris.—Rumania'ko ministroak Le Bourget'eko egazkin zelaitik urten eban ordu, emaztea lagun eban, Rumania'ra-ko.

IZPARINGIAK KARUTU

Paris.—Bagila'n lenegotik au'era fran-zeat izpatingiak amaf zentimo goi-ago bafoko dabe.

ORDEZKARI TALDEA RUSIA'N

Mosku.—Españar eta euzko ordezkari talde bat eldu da uri onetara. Berialako baten espñar ordezkariak euren abefra-ko urten dabe. Euzkadik'ua, Cuenca'f Pantoska, emen geratuko da, osagileak paktutza bat egin dagoen.

ITALIA'KO GOBERNUAREN AGIRI BAT

Londres.—Ez sartzeko batzordeak Ita-lia'ko Gobernuaren agiri bat artu dau. Agi-ri onetan diñotsanez erepublikaf egazki-ak oraitu ba Palma de Mallorca sugatu ebanen bota bat italiat itxasontzi baten genera jausi zan.

Ez sartzeko batzordeak orantzun dau-son dabela alderdi bietako egazkiak in-geles, alemanaf eta italiat ontziel egin dautsean katiakaitik, eta i' onen azke-ngo egunean egingo daban batzafean erabagiko dituen lan batzuk bari azaldu dautso.

EGAZKINLARIEN IBILERAK

Mosku.—Alexinow, euzkadik' egazkinla-riak, egazkin zapal baten seireun kilome-...

tro egin ditu, orañarteko record guztiak zapalduaz.

PETROLEO MISA BATEN

Mexico.—Petroleo oxin baten egin dan lertzeak, kalte andiak egin ditu eri baten, eri osua apurtu ta austuta lagauaz. Orañarte dalguzan izpafak diñoenek beñotamabot ildako eta eundakak zaur-itako egon dira.

ATZO GOIZEAN LATERI BATZA'N

Ginebra.—Atzo, goizeko amafak eta er-dietan ari eban batza'f Lateri-Batza'k. Es-pañar auziatzaz jardun zan batza'f on-etan. Orañarteko izpafak diñoenek, batza'-fak erabagi onetxe artuko ditu.

Batza'f bere miña agertuko dau eri idegien suagaketakaitik.

Batza'f Londres'ko batzafaren ardura ta gozga ezagutuko dau auzari azken bat bilatzeko.

Batza'f agertzen dau espñar ez di-ranak darabilen jokabideak gudea luzatu-ten dabela.

Batza'f ontzat artzen dau orañarte gu-dea biguntzeko artu diran erabagi guz-tiak.

Batza'f ontzat artzen dauz erbestetar gudariak kanpora atarateko artuten diran erabagi guztiak.

ALVAREZ DEL VAYO'REN ITZALDIA

Ginebra.—Batza'f amaitu ondoren Al-varez del Vayo'ren itzaldiazko oritxiak eskatzen ibili ziran izpafariak arañegun. Politikot guztiak agertu eban itzaldi sakon eta mamintua izan zala. Onimenik on-ena argitasuna, geitu eban euzetarik bat-tek.

Itzaldi ori guztiak goratu dabe. Epel eta zer egin jakin ezinik igaiten ziran poli-tiko askok, itzaldi ori ondoren euren erit-zi zindua agertzen eban espñar erepub-likaren Gobernuarentzako.

Itzaldi ofek ondoren onak izango ditua-la ueste eban guztiak espñar auziatzaz. Eden'en agerpenak be afera ona izan eban, Alvarez del Vayo'ren itzaldia me-rezi ebanen baño gitiago ta apalagunak.

MUETA GUSTIETAKO KRISTALAK GORBEA Y C.ª

41'gn. Alameda de San Mames txaidian 11447 Ufuzitidua

zirala guztiak autortu afen. Guztiok da-kigunez, Eden'ek bere itzaldian agertu eban, guda ori erbestera ez zabaltzeko ueste eban ta espñar osotasuna zainduko zala.

BATZA'KEKO ZERTZELADAK

Ginebra.—Alvarez del Vayo'ren itzaldia aufetik ezaguna zanafan, zaratsua izan da. Batza'f beaf eban zabaltasuna emon beaf izan euson, beaf lez agertze-ko. Alvarez del Vayo'k itz egitea ama-tu ebanen Delbos'ek itz egin eban. Es-pañar eritari eta bere Gobernuari agurik beoena egin beaf dautse lenegoz, nire Gobernuaren izenez, eban eban.

Españar Gobernuaren zuzentasuna eza-gutzen dogu eta munduaren bakerik aztu barik erabagi bat bilatu gura dautsugu. Españar gudeak erbestet-itxura artu dau ta itxura ta izate ori kentzen alegindut beaf gara. España bere buru jaube izan beaf dau. Ez sartzeko batzordearen joka-bideak ez dau emon guztiok nai gendun ondoren, egia da.

Nire ueste batza'f onetetik erabagi bi onetxe artu beaf dabe: Eufagabek il daitzala galeraz eta erbestetar gudariak euren eritari biurtzera biartu. Batza'fari eskatuten dautse ber indaf guztiak ipini dajiala erabagiot au'era erateko.

Ondoren Litwinof'ek itz egin eban. Del-bos'en itzak bafizatu eta arek adierazi ebanen erabagirik artu beaf zirala agertu ta eskatu eban.

Ondoren Eden'ek itz egin eban. Bere itzaldia guztion ezaguna da. Delbos'en eritxikide agertu zala eban beaf ofaitio.

MEXICO'REN ESKABIDEA

Ginebra.—Atzo goizean Mexico'k eska-bide gogofa egin eban. Arerientzako di-ru ta guda zigofak artu daitzala eskatu eban. Gudea ebagiteko, Italia'ri zortzi eguneko epea emon beaf yakola adierazi eban eta orixe eskatu be, bere gudari guz-tiak eta bere kañoi guztiak España'fiki atara dajiazan. Epe ori amaitu ondoren, Italia'k bere bidetik jafaituko baleu, zi-gofak ipini beaf yakoz bildut eta bigun-tasun barik.

BATZA'AREN AMAIERA

Ginebra.—Mexico'ren eskabideari bitar-teko bat bilatu nai izan yako. España'ko Gobernuarentzako begiramenak ontzat artu ta erabagi da. Ez sartzeko batza'faren es-kuetan laga da gudea biguntzeko egin beaf dan lana eta erbestetarak euren etxi-etara birutzeko erabagiak artze.

Frantzetar izpatingiak

Alvarez del Vayo'ren itzaldia aspaldiko egun-dokoena izan ei da. - Schacht'en itzaldia illuna izan da. - Izpatingiak moñoi dira, eta azkatasunik ez dabe.

Paris.—Ingeles gobernuañen aldakun-tzeaz deragoio "Le Journal"ek eta Na-ville Chamberlain jaurjaritza-buru ba-ria aspaldiotan politika autetan oitu-ta dagonetz, lan onurakofik egingo dautla, deritza. Oriz ganera, auxe diño jakingaririk; alegia, gobernu buru, iru-rogetabot urte dituala egin dala. Fran-tzeazale aundia ei-da Neville, eta Ale-mania'z adizkide izan nai dauana, adiz-kidetasun au asko gaitzeko izan ezik.

"La Journée Industrielle"k, esakun eza-gun auyé diño erantzuntzat: "Gu-rifia, bai; kañoirik, ez".

Schacht jaunaren itzaldia illuna izan dala argia beño goigo, azaldu du Fros-sarde'k, "L'Homme Libre"n.

"L'Oeuvre"ren iritziak, Alvarez del Vayo'ren Ginebra'ko azken itzaldia bo-robiy eta jasekoa izan ei-da. Azken-ila autetan entzun danik egundokoena.

Lateri Batza'f egin eutsan deia era-kusten deñ nabaririk, aren iritziak Batza onek bere areritzi jaramon ge.

frantzetar izpatingiak

frantzetar izpatingiak

frantzetar izpatingiak

frantzetar izpatingiak

frantzetar izpatingiak

frantzetar izpatingiak

frantzetar izpatingiak

frantzetar izpatingiak

frantzetar izpatingiak

Kisto'ren agindu le-geak betearazoteko...

gaur ilunetan zeñen edaf argi-iz-pitxo...! Gaurik ilunenean argi-iz-pitxo bera baño, be, askoz edaf eta mailagafago yakuz gaurko mezatan Paul Deunaren Epistola edo Idaz-kian irakurten diran itxoak.

gofoto-giro onetan zeñen atsegin irakutsok!

Guda deun edo santua ei da orañ-go au Jaungoikoaren eta Eleizearen izenez ei dagie. Kisto'ren izenez sor-tu ei dabez gofoto-ujolde jkarazafioik.

Egintzak bekiguz argibide, ez itzak ditue espñar ez yakoz sartu ofaitio.

Egintza ofeitan zer agiri yaku? gGofoto izan egizuz euzetarik ez di-ran guztiok eta ei egizuz" dogu guda santurik bilizienarik Gofoto izatea ta geideak itlea elburu daben guda ori, noren izenez egin daitke?

Guk Kisto'ren diran jardunetan abots ozen eta mantsoz, guda turut soño gabe, beste itz onetxez entzu-ten doguz ostera "qui non diligit ma-net in morte", mailtasunik geideari ez dautsona galduta dago.

Aufez-aufez doguzanon jarduna-dietan eta asmoetan "il eta bein be-tiko galdut dajiguzan gure arerit di-ran gofi ta gofion lagunak, euron azafanik, be, ez dajun laga" entzun eta irakurten dogu.

"...omnis qui odit fratrem suum homicida est... et omnis homicida non habet bitam aeternam..." Anala (geidea) gofoto dabena, giza-arraile da... eta giza-erile danik ezin zeru-ratu daitke...—diñosku Paul Deunak.

Paul Deunari ala Prankotafef sifet-uko dautsegu bide zuzena zein dan?

Gure aurka diñarduenok, "geu ga-ra Kisto'ren jafaitzale bakaf, geuk betetan doguz Kisto'ren aginduak,

begiratu ta ikusi gure Eleizak zaba-lik, gure abadeak aske ta lotsaz (?)... gure meza ospetsuak... gure... "Ofa paxistok Katoliko-buru egiten.

"Anai beartsu edo efukafiak gofo-to dabezanak zelan izan daitze Jaun-goikoaren adizkide?"—diño ostera Paul Deunak.

"Qui viderit fratrem suum nudum habere, et celaverit viscera sua ab eo: quomodo caritas Dei manet in eo?"

"Itez ta mifez ez dajuguzan baka-rik mailte izan, eiztez ta egiz baino" dirausku Kisto'k Paul Deunari aoz.

Kisto'ren jafaitzale bakaf, kistaf zintzo uts eukoz yakuz. Eukoz izan ezik beste edonork Kisto'ren izenez ezer eiz egin daitke, euzetarik ez daitke eiz zuzez ibili daitke. Kisto'k euzetarik ez daitke eiz aintzat artu daitke, ta euzetarik ez diranak Jaun-goiko'k Berak, be, bastartuta dau-kaz.

Orix e dogu euron burnen onda-mendia. Kisto'k guztiak mailte dauz, guztiakafen il zan, gizon guztiel de-futu dautse bere bafutira.

Kisto'ren aulku ta deiei baina ba-tzuek ez dautse jaramonik eiz izan. Nortzuek dira deiei erantzun ez dau-tesenak? Kisto'k Berak darakusku nort-zuk diras gaurko Ebanjelioko.

Kisto'ren deia lufeko autu ta ara-zoak, gogo-autu ta Kisto'ren agin-duak baino afeta aundiagot artu ebezanak. Oraingo gure une osetan, Kisto'ren mailten aginduak aul ta agindut ofein gain España edo euren agindunaia gaitzatu ta jagon nai da-bezanak, doguz ofeitariko ofeik.

"...et caeperunt omnes simul ex-cusare..." "España lafi dogu (geu

Gorliz'ko Itxas Osategia'n umeak daukazenei

Aldundi edo Diputazioa'ren kontura Gorliz'ko Itxas Osategia'n dagozan umeen guraso, guraso-orde edo arduradunak, gaur, domekaz, goizeko bederatziatik eta afatsaldeko saspirak bitartean Bilbaoko Aldundi edo Diputazioa'ra eldu beñiz, Osategi ofetan dagozan umeei buruz, eban beñeko artu gaitzintzu ta beñegon jakin beñeko batzen baf eban al dait-kuen.

Bilbao'n 1937'gafan orilaren 25'gafan. —Lendakari, Lafekaf'f Efupin.

GINTZA ZAINGOA

Añantzalientzat

Añantzaleak eukoz dakafan añantzia, eukoi deritxoen tokian utsi daitke ta euk-rok naiz bitarteko saldu be, egin dait-ke.

Ordaindu oi dabezan zizakaz gaur or-dezkariarik, ez zizarik ordaindu beafik ez dauke ta ordaindu oi dabezanok, be, ofeitariko eskubidea daben agintariel ordaindu dautse bakafik.

Norbaitel indafez beste zerbaiz egina-razo nai ba-dautse, agintarielik ofonego-ari aitzen eban beñeko.

Añantzalientzat

nagusi ez garan España), Uzkurtza uxatu egin nai dautsuke (Erlegiño ofen izenez geuk ofaitio guztiak zuzitu daitkeguz) ta España ta Erlegi-ñofol gaitzkatzeko, indafez zerbaiz egin dajun.

Aikikulu ofeik bide, Kisto'ren agindut guztiak aul daitke; gep agindut ofeik besteel betearazoteko asmoa ei dauke.

TXINGAR.

Inglaterra'ren asmua eta Rusia'ren jokabidea

Gobernu jatoraren egoera ta matxiñada egi-liena ezin leitekela inñundik inñora ere zuzenez bardin-etsia izan, agertu dau.

INGLATERRA'REN BAKE-ALDI AS-MOARI RUSIA'K ERANTZUNEZ

Moskou. — New York'eko Wireles Press'ek, J. Barnes en idazlar bat ager-tu dau, espñar auzian Rusia'k dauan itziaz azalpenak egizaz.

España'ko gudari bake-aldia egiteko asmoa agertu dau ingeles Gobernuak, eta gora ortan dabilzen gudari atzeri-tarak euren aberiatar daitzala. on-doren, Ingeles asmo ori, bein-beñez on-tzat artu dau Rusia'k, eta brestafan Gobernuari yakan erantzuneko agirian orixe azaltzen da.

Baha Potenkine'k egin dauan oaf ofek, Litvinoff Ginebra'n zan-ta, beste zef eta gorabera batzuk ere ba-ditu, eta eukoz dirala bide, espñar auzian zerikusi daben estadien afteap kon-punkto, gad barik, banaketa itziazko ofituko ditut, ziur asko.

Rusia'k baldintza estu batzuk ipini

ditu bere aburua adirazen dautsenez, Rusia'ren itziazko ofari auker ditut. Egin dajun burukadiaz lenengo galditze-ko paxistak izango dirala; au baño len, atzeritar gudariak aldetea izango litzake, momak ere, bai, bafan eiza-lizen aldeko bointarioak egin orduko, orixe da baldintza bat.

Orix ganera, Gobernu jatoraren ego-erea eta matxiñada-gileena ezin leite-kela inñundik inñora ere, zuzenez bardin etsia izan, agertu dau Rusia'ren erantzunak, gudea soñtu ebanak paxistak izan zirala adieriaz.

Ingeles asmo ofek, ordea, ba-ditu egoki ez diran zertzelada batzuk ere, eta egikofa eta betegafia izaterik gaitz eta zall litzakeja, gejenbat, asmoa.

Bake-aldi ori paxistak ontzat artuko-e ta geukien bildut izateko dala, atortu-tzen dau, gizañt aldeko eskubideak eta lateri-arteko erabakiet batere lo-

tsarik eta begiramenik ez dautsela izan, ez paxista espñar afak eta ez euren laguntzale diran europaf Estadu batzuk.

Orain ogei urte, eusitar guda bafu-koan, jokaera biguntza eta matxiña-da era gazagoaz jardun egietla-ta, alde lial egin yakezan eskariak alpefeko izan zirala gomuturazten dau, eta or-aingo ontan bardinatua izango ez ete litzakean.

Agintaren amaitzaz, auxe irakufi do-gu. Bañan asmoak asmo eta iritzi al-deak gorabera, rusiatat Gobernuak in-gelesaren asmoa aintzat aitzeko ger-tu dagola adierazi dau, odol bariketa danak amaitzeko beste edozein bide onafituko jentzen beñela.

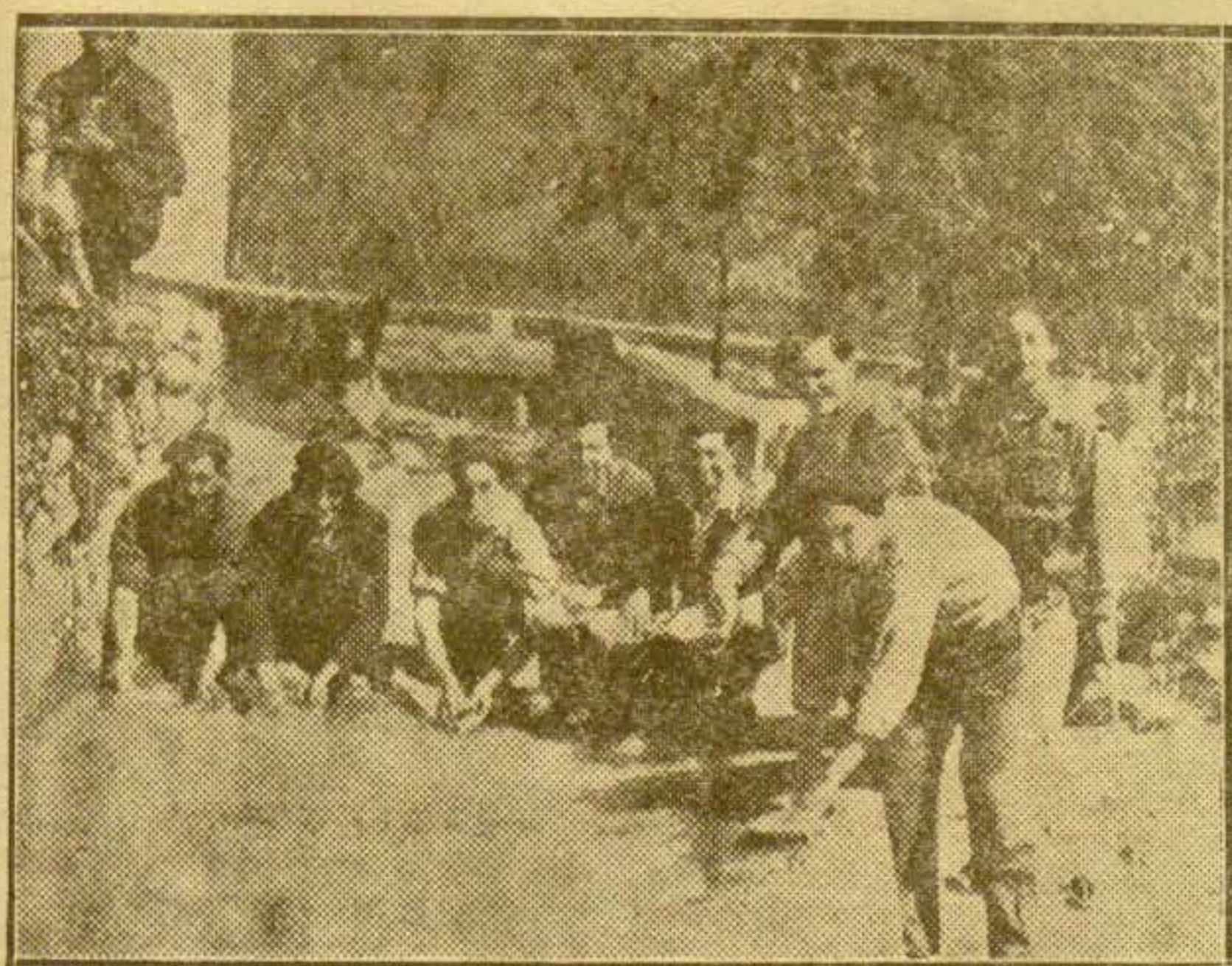
Atzeritar bointarioak España Esta-dutik ateratean lenbailen itusi nai leu-ke, eta onen artean, artot Estaduen gudarostietatik, salak ere bai

AU, ORI TA BESTE

Lur ikara andia ta kaltegaria Managua'n

Milla lagun illak eta millakak zaurituak. - Uri buruko etxerik geienak luña jo dabe. - Aldundia, gaiso-etxe nagusia eta espetxea sutan. - Azkenengo onetan baruan egozanik geienak il dira.

"Darmstaedter" diru etxe andiak porot egin dau. - Bereun eta milloie dolar atara ziran gitxienez bat-batean.

GURE GUDARIAK OTORDUA GERTETAN.

Erusitarak egazkin andi bat egiten diardue, Rusia'tik Ameriketara'ko osterea egiteko, iparaldetik zear

tu diran erien artean Aldundi nagusia, gaisotegia eta espetxea dagoz. Kartzelan egozanik geienak ilda geratu dira. Galtzek ogei milioe dolaretik gora izan dira uste da.

POLITIKUEN IKUSTALDIK

Barcelona. - Frantzia'ko Gobernuburuak Rusia'n Frantzia'n daben ordezkariaren agaldia artu eban atzo. Ondoren Berlin'go ordezkariagaz jardunaldi bat izan eban eta geroago Schacht jaunarekin.

"GUDA BIGUNA"

Burdeos. - "La France" izpafingiak, gudea bigundu eta gizatutako egiten diran alegiak gogoratuz itaunduten dau: gudea biguntzeko egiten diran alegiak, ezin egin eta dakez gudea bastatu ta kentzeko? Gizonak ez dira aint tenelak, gudea beaf-beafeko dala uste izateko. Esan lei bururik geienatan sartua dala, gudea irabazle berberarentzat kaltegaria ta aultzale izaten dala. Gizonak ori ezagutuko aña bururik ez ba'dabe, ainhaz txafago eurentzat. Gudea bigundu daitenik be ez dabe meretz.

MANAGUA'KO LUR IKAREA

Washington. - Managua'ko lur ikareak itun andia sortu dau bastat gurtietan. Lehenengotan uste zan beste eriotzarik egon ez dan afen, milatik gora izan dirala uste da betiko jausi diranak. Zaurituen artean bost mila inguru izango dira. Bizirik urten al izan ebenak oraindik afituta eta zorrotza lez dabitiz, lenengo unek bururatu eutsen zorotasuna kendu ezinien. Kaletan ikuskantz ugari ikusi al izan dira, Sentarteak euren odolkitiden gor-

EGAZKIN BAKI BAT EGIN GURA

Mosku. - Rusia'tik Estados Unidos'etara ipar-aldetik zear, egingo dan egazkin biderako, egazkin andi bat egiten diardue Rusia'ko egazketakoak. Egazkin andi ofek iru motor erungo ditu; zortzi mila ta bostuon kilometrotan ibili al izango da eta luñan, nai izotz gañean, nai uretan jaxki al izango da. Stalin'ek, Segismundo Lejanowski izen- tan dau eruzatletzat. Onak, baña, ez dau egazkin ofetan urtengo iparaldeko aizak ikasi afitetik. Zertzelada gurtiekaz ikasi be.

ALVAREZ DEL VAYO ETA IZPARINGIAK

Londres. - Izpafingi guztiak Alvarez del Vayo'k aurkatsu daben liburu zuriaren atalak azaltzen ditue. Izpafingiak oartzen dabe, liburuak Italia'ren aurka bakafik jarduten dabela, Alemania'tik aiatu bari-

BELBILAK ILAK ETA ZAPALDUAK

Berlin. - Alemanian' igoatoko urtean belbilak zapaldu, ainhaz jo edo zauritu-

GUDARIAK ATSEDEN ALDIAN.

Guda-izparak

koon artean eun eta irurogetamika mila lagun izan dira. Ilak zortzi mila, iruruen eta ogetamika.

1932'gañen urtean ilak sei mila bostuon eta larrogetabost izan ziran. Ilan artean bostetik bat dira gizonetakoak.

Zenbatza oneik gaituko diran bildufa dago, azkenengo lau urteotan Alemania'n belbilak geitu diralako. Uste daitenik orain zortzi urte bafio iru edo lau bidaf dagoz.

ZELAKO POLITIKEA INGLA-TERA'N

Berlin. - Ingletera'ko Gobernua' gic- nak aldatu diranafen, orain aukeratutak izan diranak ez dabe agertu zelako politika erabiliko daben. Ala ta be Baldwin eta Chamberlain'en artean izatez eta egitez aldakuntza andia dagoa ikusi bear da.

AROTZ BAT TXARA DA EUZKADI'RENTZAT, BANA ASKOZAK TXARAGO DA BERA EZAGUTURIK ABERTZALIA EZTAN EUZKOTARA.

Jarama aldean egun-erdia ezer bari- lgaro zan. Tarteke-martela joaldi bel- kidi egin zituen errepublikar gudariak. Carabanchel'en, artilleriaz bidea ger- tu ondoren, errepublikar gudariak, ka- roak aurkitik zituela, aurrerakuntza bel- ki bat egin eben. Dinamiteruak be par- te artu eben aurrerakada onetan. Etxe bat artzea jortu izan eben.

Beste guda-otetan aipagaririk ez.

GUDA ZAINGOA

Euzkadi'ko Gu- dari - Ikastola

ARTILERIA TA EIKINDARIAK

Artilleri ta Eikindari gudari-agintari izateko Gudari-Ikastola'n sartzeko eskabi- dea egin ebenak, lenengo ikastur-asterke- tea (examen practico) izan dagoen datofen astelenez, 31'gañez, goizeko 9,30'etan etofit daitzen daitzen yakoe, bala sartze- ko eskabidea eginda euki ta asterkeza gu- da-otetan dagozalako egin al izan ez da- benak, be, etofit bediz.

Zuzendaritza'k

Gudatean ildako gu- dariaren oroizminez

New York. - Datofen astelenez, Estados Unidos'etako ipar-aldeko latetietan, Esta- dos Unidos'etako gudatean galdut izan dituan gudariak gorasafe egitea dala-ta, ospatuko diran oroizminez, Estados Unidos'etako gastei-batzaren gaste-aldeko jala egingo da New York'eko Randall latefi befi- an. Iru ukabillakari ospetsuk itz egingo dute, Jack Dempsey, Benny Leonard eta Pedro Montañez'ek. Iru-irutara "ring"- orako zaletasun amindirik ez ba'dagete ere ludiko gerta alde itraldi sutsu egingo du- te. Batzorde eratzileak dionez, amabost mila inguru gaste batuko dira zelatzen.

"EGUNA" EUZKEL EGUNKARI ABERTZALEA, GIZARTE ZU- ZENTZA ALDEZLEA IZANGO DA; LANGLE ESKUBIDE AL- DEZLEA ZUZENTZA BIDEZ. LANGLE ABERTZALE OREK JEZ OTE DIGUZU ZURE LA- GUNTZA EMANGO!

Abeñ martiriak

Aldatz eta Alberdi'tar Jon

Gazterik bulartsuenak be'yoakuz. Abotaren alde guduatan ondoren, jaun- goakuz bere ondora dei egiten dau- te. Arana'ren gorpua bero dago or- andik, Portugalete'ko illegian. Ma- koak jorgotu bari dagoz oraindik, be- re eriotzek min biza sortu euskula- ko. Gaur beste izpar itun bat artu do- gu. Aldatz eta Alberdi'tar Jon il da.

Gudea ari zantetik euzko-abertzaleak gudan sartzea erabagi gendunetik, Otxandiano guda saldia laster zan mendian. Gudea bulartsuak, adoretuak abertzale erimeak bertan juan ziranak. Euzkadi'ren maitsuna irakiten erabi- len gazteak. Aldatz eta Alberdi'tar Jon kapitaua izan zan lenengotarik. Bere jama eta bere abertzaletasuna ezagutzen ebenak, agintaritzari ori emon eutsen, agintaritzari ofen duin zelako eta abertari egun aintzatuak elkariko eutsazan ustez zuzendaritza ofetarik.

Agintarien uste ta itxaropenak ziata bete zitun. Mendien Otxandiano guda saldiak aintzatu irabazi izan dau. El- geta'n egin ebazan letan izan zitun joaldiak aiatu bari, oraintsu Solu- be'n jortu zituzan garaitzak ezin dila- kegu astu. Aldatz'ek parterik artu eban euren.

Azerioaren buruak eriotzaz jo eban, baña. Koldarketarik ezagutzen ez eban gazte au odoljutsu geratu zan men- dian. Erriotzari ezin gelaigorik egin izan dauzo, azerioari ainhaz aldiz ar- pegi emon izan eutsan kapitau onek.

Bere gaitzeaz Otxandiano guda-sal- diak zuzendaririk erimenerikuenen galdut dau, joaldietan indafaldirik emon- ten eutsan buruzagi argia.

Buzko-Gaztedia'n be negafik egin- go dabe. Abertzale sutsu ta jakintsuak zalako, Bazkun onetarik artezkarik artu eben. Eta bere agindua zindotik bete- ten jakin eban.

Bere eriotzearen bari jakin dogunean izatez eta minet lotu gara. Beralako gazteak giti bilatuben dira. Jaungoi- kuaren nala, baña, apalki eta erupe- nez artu beafean gara, orain darusku- zan gaitien odol ordefez igali onak emongo daukuzan ustez.

Goyan bego.

Aguir, Miren

(Neurtitzetan. "Aguir, Josu'ren Ama", Gofit'ren erresiaz abestu daitke.)

Aguir, Miren Neskutza, eskatez beña, emakume artian zara onetsija; baita onetsija da josutxu maila, sabelan sorturiko Jaungoiko Semia.

Añon, ba, Miren deuna, jaunkuaren Ama, obendiyoak gatzoz megafiez zengana, oloiztu dagixuntzat jamari benetan, gaitzatu gazizala erioztu aldan.

MAZELAGANDAR AYA

DIRU ETXEAK POROT

Berlin. - Darmstaedter, diru etxe nagusiak, bere aiatik itxi egin dauz bat-batean, milaka dirudunek euren ogasunak atara dituelako eta eundako artzeko egozanak euren garbitasunak eskatu dituelako.

Bereun eta beregi milloie dolar atara ziran gitxienez. Beste diru-etxe guztiak eundeko amiar bakafik ordaintzea erabagi eben.

LUR-IKAREA

Managua. - Sei segundu iraun daben lu- r-ikara bat egin zan atzo afatsaldean. Lertzeak eta suteak ziran berialako baten. Mi- la lagun il dira eta milakak zauritu. Uri- burua austuta geratu da. Apurtuta gera-

"Gu Euzkadi'rentzat eta Euz- kadi Jaungoikua'rentzat" ixil- du baze, eun oi-eban Arana - Gofit' gure irakasliak.

Esatera au abuan, goguan eta bihotzian euki baf dugu, hetti ta b-ti.

Eriei begira

"Ministru nagusi ta aberastasunen lenen lord izentatzen zaitut nik"

Ingletera'ko krisis dalakoaren zertzelada ugari. - Ministruen arteko aldaketak. - Konserbadore asko asare dira laboristei ardura ugari eman dizkiotelako.

JACK BEALL'EK

Londres. - Stanley Baldwin'ek, Zain- goan lenengo aldiz burutuko izan za- neko amaiaugafan urteuena gaur ain zuzen ere bete ondoren, alde egin du bere zaingo nagusitik. Ordeberd gerna- go, "a" "Gazeta" k Jarretiere'ko konda- ta Zaldun egin zutela befi eman zuan. Bere burua ospearen gailuferraz joa- duan uen bertan laga dote bere la- nari, bere azerio oro zapaldu ta ixil- eraso ondoren, Baldwin'en amaiaza Ingletera'ko kurutze ospetudun ande- ra izendatu dute.

Eregearenean jardunka lotu zan, or- dubetaz-edo, eta agintaritzaz-bidez Ne- villo, Chamberlain'eri. Gobernu befi osatu zezan, aurketezko bere burua agintutzeko aukatu zuan. Bereala, "agur" egin zion bere lapideari, bere burukidetasunaren ezaugarri dan ikur- atz aundia itzuliaz. Belbitez atera zan geroxeago jauregitik, alaiaren - alaiatz bere kerelekazko pipari ke-moltza ate- reaz, eta ingulandaf bakaldunen bi ar- gazdik, eskeini-idazki ta guzti, eskutan zitualarik. Boulevard Mall'etik igaro- tzean, Neville Chamberlain ikusi zuan beste alderuntz. Buckingham'on jaure- gira aljoan Chamberlain ingulandaf "premier"aren burukidetasuna bere- gantzeraz.

Zaingokoal dagokien solhekoz tan.

tzita erdu zan Chamberlain jauregia, eta minatu batzuk beranduego bere aita ospetsu Joseph Chamberlain eta bere erdi anai sir Austen Chamberlain' eri ukatu egin zitien politika-gailura bereganatu zuan.

Auxe esan zuan bakaldunak, kargu- artzea ontzat emanaz: "Ministru na- gusi ta aberastasuneko lenen lord izen- datzen zaitut nik".

Belatunbikuta ta mun eman zion ba- kaldunaren eskuari "premier" befiak. Egitekoak burutu ondoren, karguari dagokion iluratz edo sei. aundik es- kuratu zizkioten.

Gero Jaurlaritza ta Jaurlaritza-ore- ko izendegi bat eman zion ministru nagusiak bakaldunari. Izendegian ikus- ten denez, Gobernu befi jengoa ber- ten dala esan liteke, baña kargu asko batagandik besterengana aldatu egin dira.

Aldaketa aundien eta arigariena Itxasgo eta Guda-Zaingoa egin dana da. Alfred Duff Cooper'ek Guda-Zain- goko idazkaritzatik alde egin eta Itxas- go'ko lord nagusi da orain. Sir Sa- muel'ek kargo ofi utsi ta Baruko Idaz- karitza artu du bere lepo. Guda-Zain- goko ministru befi Leslie, Hore Deliusa da, eramane-ekafietako antzizako mi- nistrua.

Sir John Simon, lenago. Baruko idaz- kari izandalako, Chamberlain'ek utsi- tako Aberastasun - Zaingoko ministru

da. Eramane-ekafietako ministru befi Salerosketa - Arbeskaritzako idakari izandalako izango da. Chamberlain'en gogoa bide izendatu dute "a" Warr, la- borista, bere Gobernuan laboristen or- dezkarik bat izatearen, Mac Donald ate- ra egin da-ta. Berat, amabost buruki- da izango dira Zaingotako, lau libe- ral abertzale ta bi laborista.

Konservadore-askok ez diote ofi ego- ki iriziti, ta argi ta garbi azaldu dute euren asafe-bidea: Comunes Batzaren ain ordezkari gutxi dituztela liberal abertzale ta laboristak eta eura kon- serbadoreak, Gobernuan ordezkari ain gutxi izateaz asafe dira. Konserbadore purifikatutako batzuk Tory taldearekin bat egingo dute.

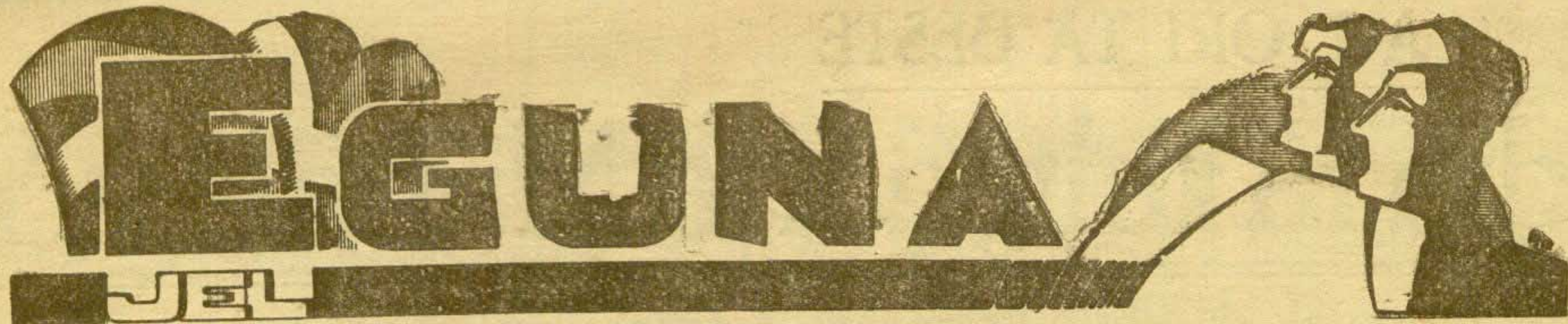
Bakaldun Batzafeko Jendakartiza, Baldwin'en aspaldiko lagun Ramsay Mac Donald'ek utsitakoa, ez du inorik artu, eta oraindikokoa iluratz Bere- zianaren arduradun izan dan lord Hal- fax'ek artuko du bere ardura. Koloni- tal, antzizako idazkari izandalako Warr 'eko kondak, jasoko du orain Iluratz Berezia, Zaingotako beste ardurategi batzuk Baldwin'ekin egon ziranen jopo izango dira.

Baldwin'ek azkenengoz egin aitia- neko agintariarekiko eginkizuna bere lagun batzuk sarjitzea izan da. John Davidson konde-orde izendatu du, zal- dun berzi bere idazkaria. Afatsaldeko bostetan, Jaurlaritza be

fi ta Jaurlaritza-ordekoa, Bakaldunak dei eginda, jauregian batzartu ziran. Euren jauregiari buruzko zinalde edo juramentua egin zuten eta mun eman bakaldunaren eskuari.

Sir John Simon izendatzeak gero- koan Zaingoko "premier" izango dana erakutsen du. Auxa da Estados Unidos 'etako idazkari zan Hery Stim- son'ekin, Txina'n japonafak egindako rasoaren aurka neufiak abertzale, ara- zori buruz Ginebra'n ziardutela aitzaki afituta; eta gero ez zuan nai izan an ere abertzarrik, ingulandaf eta ame- rikafen atetko jardunaldietan abert- tzen ziardutela-ta. Eta guzti ori ez du- te oraindik Estados Unidos'etan astu. Oxezagatik ditu adixkide gutxi sir John Simon'ek Estados Unidos'etan.

Baldwin jauregitik Downing Street' en duan bere elxera joan zanean, agin- taritzarekiko jentzi iluna aldatu ta lalerako soifeko nasaja ta ariña jan- tzi zuan; bere emaztearekin basefi al- derakoa artu zuan aste batzuetako opofald egiteko asmoz. Bein beirako Downing Street'eko bere elxerari agur egin bafio jengoa, an batuta zegoen os- tetza goraka ta txaloa lotu zitzaion Baldwin'eri, orain "zaldun alpef" zala oigatzuz esanaz.

Egija.
Euzkadi Aberi txikija da
geuria baña.
Eta bere lufaldiaren
neurkin bat eta euzkotar bat
diran bitartian iraungo da.

Lgo. urtia | 127'gn. zenbakija | Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn. | Bilbo'n 1937'gn. orrilla 30'gna. igandea | 15 eunen

Españar gudako izpañak-eta

Paxistak zitalkkeriz Barcelona sua- gatu eben atzo goizalde

Alemandar gudontzi Buruzagia laterien arteko ekanduak jagon dagiezala es-
katzen. ~ Inori lotsarik ez dautsen paxistak ingeleterar beste ontzi bat urperatu
dabe Valencia'n. ~ Villaharta'n eta Espiel'en paxista gudariak joaldia asita motz.
Cerro Aguila'n sutea. ~ Beste izpañak.

Laguna lagun zakidaz

Aleman eta italiar ontziak joanetori ugari paxistaen kaletara

Gudea baño len, kaiotan gitxi
ikusiak izan oi diran ahen

ITXASKETA ZERTZELADA
ZEATZAK

Londres.—"Lloyd's List" aldizkin-
gi jatorrak, paxisten mende dagoan
España estaduko lufaldetan ontziak
izan dituen joanetoriak agertzen di-
tu. Itxas goietan emakari orixe bai-
ta berezia, ufengo zertzeladak jaso
ditugu ziurtat osoro etsiaz.

Ta ona, lenengo bein gauza bat ja-
kingarria. Ain eoki ere, kai metan
aleman ontziak otera ta sartu-urten
ugari izan dabe, orainarte egin izan
oi dituen baño askozaz geiara. Joa-
netori ofek, azalpen bakarra dau. Es-
pañaf matxinada-gileei lagunduteko
izan ezik gaink eroanaz, ezin leike
azaldu europaf paxisten artuemon
ugaritzeok.

Ona emen zertzeladak. Ila onen
16'gn. "Gauss" ontzi alemana sartu
zan Pasai'ra, eta beste ontzi alema-
nok urten eben; mayatzaren 13'gn.
"Oibers" ontzia, Ambers'erantz; 14'
gn. "Euler", Coruña'rantz; 15'gn.

"Guler" Ambers'erantz, eta Vigo'
rantz, "Kepler".
Ila onen 16'gn. Pasai'ra "Mer-
kland" ontzia sartu zan, Genova'ti-
koa, emendik 17'gn. urtena. Kotha'tik
etoferna, "Stella", 14'gn.

Pasai kaitak garantzian andia izan
dan, baña ez inoiz ere oraingo joera
ugarian atzetilaf ontzien joan-eto-
rietaz. Batez ere aleman eta italiar
ontziak, lenago kai onera eldu ere
ozta egiten bai-ziran.

Vigo' kaian, 15 eta 16'gn. "Medea"
eta "Vesta" aleman ontziak sartu zi-
ran, eta 19'gn. "Wrotham" ontzia
atera.

Egoaldeko kaietan ere sartu-urte-
nak bardiutsu dira, aleman eta ita-
liar ontziak dagokienaz.

Españaf paxistak euren mende a-
tu dituen ontziak aukeratu dira: "Ere-
tza - Mendi", "Artibai - Mendi",
"Irene Maria", "Miraflores", "Arion",
"Teresa" eta "Helios".

Ontziok euren joan-etotietan guda-
garrik erabiliko ez dabena, kontrol

ALEMANDAR GUDONTZI BURU-
ZAGIA TA GUDA ZAINGO'KO ARDU-
RADUNA

Valencia.—Mediterraneo itxasoan dago-
zan alemandar gudontziak buru danak eta
Guda Zaingo'ko arduradunak ifatidazkiz
alkarizketa auxe egin eben:

"Valencia'ko Guda Agintaritzari":
Kontrola egiten euri yagokuen sailetan
dabilzan alemandar gudontziak erkaldaf
egazkiak egunotan edozeinbat aldiz ufe-
ratu yakoez ta buñka gogo itxuraz ufe-
ratu be.

Egazkadetan erbestetaf gudontziakunutz
uferratez, laterien arteko ekanduan aus-
tea da.

Alemandar gudontzien gainean egazka
bilteza ahen laga dagiea eskatzen dautot.
Olakoak egiten jaitzen ba-dabe, zelan
erantzun azaldu edo agindu dautset gu-
dontziak.

Izenpetuta, Von Felsch, Itxas-Guda bur-
uzagi ta españaf uretan dabilzan aleman
dar gudontzien agintari nagusi.

Guda Zaingo'ko arduradun jaunak on-
antze erantzun dautso:

"Guda Zaingo'ko arduradunak Von Fel-
sch, Itxas-Guda buruzagi ta españaf ur-
etan dabilzan alemandar gudontzien agin-
tari nagusiari:

Kontrola egiten diñarduen erbestetaf gu-
duntzien aurka buñka gogoz erkaldaf
egazkiak ezer egin dabena guzurra da.
Kontrolari "Ez Sartzeko Batorde Nagu-
siak" ipinituko sailetan ba-dagie, gudon-
tzi ofeik afiskutik aske egongo dira.

Asaldarion guda-toki edo guda gerta-

-zaitetakoak erantzuko dabe, non-
bait, galarazotakoak laketu bage. Ba-
ña, dakienak, itz beza, ta orduan or-
dukoak.

izunak egiteko leku diran portuetan er-
bestetaf gudontziak legeei yagokuen jo-
tseu ondo gordetaka edo zio bage geldit-
zen edo egoten diranean, guda-toki ofen
aurka egiteko eskubidea Eriak Gobernuak
izanik, erkaldaf egazkin eta gudontziak
ihorik, eurok dagiea txalesteleko biderik
izateka jardun daieke guda-toki ofen aur-
ka."

INGELATERAR ONTZIA URPERA
TU PAXISTOK

Paris.—Barikuz asaldari egazkiñak Va-
lencia suagatu ebenen eta ainbat gize-
me eufakari ij ebezanean, portuan egoan
ingelaterar ontzi bat, be, urperatu eben
ta ontzi oetan egoan itxas-gizon batzuek
be, zauritu ta ij ebenan.

BARCELONA SUAGATZEN

Barcelona.—Goizaldeko irurak eta lau-
ronetan itxasafdetik agertu ziran egazki-
ñak Barcelona gainean egazka asi ziran.
Argi-gile berezielkin mundik nora ebi-
tzan bila ta egazkin aurkako kañoielkin
dumbadoska asi ziran, baña eurenol bein-
goan egin eta atzera itxas oruntz iges
egin eben egazkiñok.

Suagaketa ori dala-ta edo zeinbat zau-
ritu ta il dira; oindioñakaf zeinbat di-
ranik ezin esan daieke, ez daki ihorik eta.

Edozeinbat etxe, be, apurtu dabez.

BARCELONA'KO SUAGAKETEA

REN IZPAÑ ZEATZAKOAK

Barcelona.—Uri au suagatu egin eben
erbestetaf egazkiñak; guda tokitik ezin
suagatu eikeen orduan eta eñitafak sua-
gatzera etofi ziran.

Edozeinbat suaga jausi ziran uri ordi-
aldean eta egaletako etxedieta, be.

Laurak eta laurentan amaitu zan sua-
gaketeei ta ordu ofetan Gaixotxe baten

beñotetamala gorpu ta Gaixotxe Na-
gusi'n amala gorpu egozan.

Sarkalde Gudarosteko atzo goizeko gu-
da-izpañak onetxe dokuz:

De Valera'ren jardunak

Irlanda'n lateri edo Gobernua aberiaren eta eñiaren otsein da ta ez eñia lateriaren otsein

Irlanda'ren orde "Eire" deituko da laster. ~ Inglaterra'ren kateak bein eta betikoz eteteko gertu.

IRLANDA'REN BURUBIDEAK

Joseph Driscoll izparlariak egin daben
idazlana.

"Irlanda'ko Lateri edo Estadu Askea"
deitzen yakonek izen ofen orde bere ja-
retizko Eire izena, artu ta legedi bafia
onartzeko asmuak ditu. Inglaterra'ti lotuta
dauen politika-lokafiak eten egingo di-
tu, baña agintaritzak bakaf edo d'adara-
rik ez dau aukeratu.

Asfaltzale edo demokrazi lateri izaten
jaitutako dau; angio gizakiak euren gadi
ta gogai bereziak aldeetako eskubide osoa
izango dabe. Orize azaldu eutsen De Va-
lera lendarriak jardunaldi berezian iz-
parlari oneri.

Irlanda'ko politiko, buruzagirik urtenena
De Valera da; bere Gobernua'n aldaketa
bafi-zale edo eñadikalak eta lenari eutsi
nai dautsen konserbadoreak, be, ba-dagoz
ta Gobernua ofek eta legedi-asmo bafiak
arerio zital asko dabezanaf, De Va-
lera'k lengo senen dafai.

Legedi-asmo bafioi De Valera'ren abur-
usi jaitutuz egina da; batez, be, Irlan-
da'ren eta Inglaterra'ren arteko artuemo-
nei buruz De Valera berberaren eritxai
jafaitzen dautse.

"Dair Eiram" Gobernu-Etxetako bere

Landolan artu eban izparlari au De Va-
lera jaunak. Bagilaren azkenetan edo ga-
filaren lenengoetan egingo diran artukun-
detako gertakizun bafitizake, azkenengo
amabost egunotan "Dair Eiram" etxean
eztabaidatu dabe Legedi-asmuoi.

Osasunaz ondo, be, ez dagozla esan da-
benaf, De Valera osasuntzu ta gogo-
tsu agertzen da ta beñotetamala urte
daukazanik ezin esan daieke.

Irlanda'k baltzakeri edo komunismoa
edo paxistakeria joko ete eban galdut
yakonean, baltzakeri edo komunismo ta
paxistakeri Gobernuetako dana agintzea,
irlandafak ezin onartu eikela ta irlande-
fak jokera berezia ditaduraren aurka izan
zala beti erantzun eban De Valera'k.

Komunismoa ta paxistakeria arerio do-
guzanaf, agintaritzak biok agindura bar-
dita dauke; biok dira Gobernu'ren es-
kudetan artu ta arazo guztiak lagatzen
aldeko.

Irlanda'n Lateri edo Gobernua Aberi-
aren eta eñiaren otsein da ta ez eñia la-
teriaren otsein, De Valera jaunak adie-
razo dabenez.

Gure eñiak ez dau ditadurarik onartuko,
ez eskumafarik, ez ezkerfarenik. Irlan-
daren erlegio, pilosopi ta ekandu ta oi-

turak darakuskunez, irlandafok neufiz
jokatzaren aldeko dira ta gizakiari (in-
dividuo) alik ta azkatasunik geien emo-
tea nai dabe.

Oraingo gizarteko lafegikeri edo aka-
tsak sortu dabez baltzakeria ta paxista-
keria; lafegikeri edo akatsok atontze-
an sortu dira.

Valera'ren aburuz eskumafaren aginta-
ritza bakaf edo ditadurak, Lateri bafuko
opof eta nasteakafen sortzen dira. Olae-
tako ta ostingo gizarte-azkiak bide La-
teri edo Estadu'ren aginpidea lotatu egi-
ten da ta eñiak bere azkatasun eta nafak
buruzagi baten eñuetan lagaten dauz. Bu-
ruzagi ofek indatkeriz Lateri edo Esta-
du agintaritzak sendotu ta bafiren bafiz
ezarten dau.

Anarkikeria bafio begikoago ta gogo-
koago yako eñari ditadura bera, be.

Langileon kontura norbaitzuk euren sa-
kelak bete naiak eta langileoi lan asko
eragin eta beaf be zenbait ez orkaintze-
rik sortzen diran asafe, kezka, buñka ta
nasteak bide, beste batzuetan ezkerfaren
ditadurara jotzen da.

Langileon lafiolek baretu edo langileon
azafok piztuaz agintaritzak lortu nai da-
benak, agintaritzak ori lortzeko bide lan-

gileon arteko asafak indartzea ta inda-
keriz aginpide-jabe egitea nai dabe.

Batzuen agindu-nai lafegiak eta besteak
azpian euki naiak, azpikuok zitaldu egi-
ten dabez ta gorabera biziak sortzen dira.

Batzuek Legedi bafioi onartu daitenean,
legedia bide lendarriak-agintaritzak baretu
daiekela itoela azaldu eban De Valera'k,

bafioi ori esatea ifigati zala jardetsi eban.

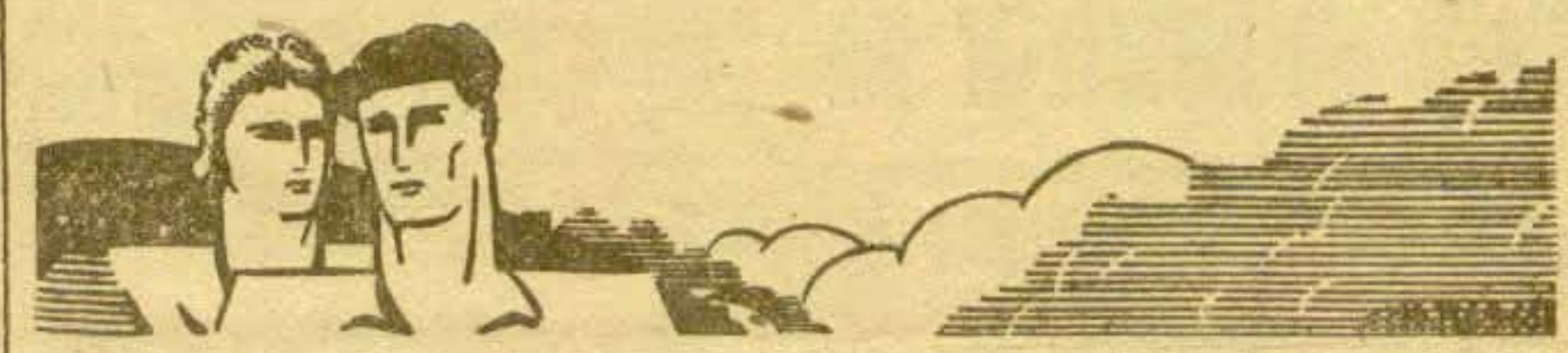
Legedi-asmuoi irakufi dabenez bafiztu
daieke ez Irlanda'n ez iñun, be, legedi oi
ditadura bide izan daiekaf, sentzun bako-
keriz izan ezik.

Olakoak edatu ta batzuek euren alder-
diak indartu nai ebezaia adierazo eban.

Lateri-Batuetan Legedia onartu ebenan
lendarria ditadore bihurtuko ete zan bi-
dufa egon egin zan. Bafia Eire'ko Legedi
ta Lateri Batuetako'ko ezin alkatu
daieke ta Lateri Batuetako'ko lendarri
aginpidea ta Irlanda'koaren ez dira bar-
diñak.

Lateri-Batuetan legeak betearazotea len-
dakarari yakoko, Irlanda'n Gobernua'ri
yakoko ori ta Gobernua ofek Aldundia'ren
aufean egunoro erantzun beafa dauka De
Valera'k azaldu eban.

Legi-gintzan lendarriari legeak onartu
ta zurestee yakoko Eire'n.

GURE UMETXOAK INGLATERRA'N

Guda trakets onen zakartasun neufigabeak ortara beartu gaitu.
Jaiotxe apañak, eñi ameslariak, bizitzan geien maita izandako guzia alde bat
utzi, ta atzerantz ega beaz izan dute gure emakume samindu ta umetxo gaxoak.

Ene, zorigaitzaren zigor ezekafia; zertaraino eldu ziran... atxar ori!

Inglaterra'ko izpar batzuk jakin ditugu lengo eguez.

Ango egazkiñen batzuk ikusirik, gure gatzetako jenturik igesari nola eman
zioten argio eñak dute egunkariak.

Ezia afitzeko. Gaxoak ikusi al dute ainbat...

Ango Gobernua'k erabakia artu du gertakari ofi buruz. Gure umetxoak bial
diran tokitan zertariko egazkiñik ezin ibil ditek emendik auffera.

Gure txikiak egazkin otera bildurtuak eta kokilduak dira, baña aiek ikusi
dutena ikusita, ikara sentiko ez duan une ta izakirik ezta ifin.

Afera ona egin zale aruntz eldu diran.

Orain, adar ots nardagafi ta egazkin buñda erdiragafi gabe, apalkiro ta rin-
tzoki euren ikasketan ariko dira. Umetxo oieklin Inglaterra'runtz zuzendu diran ar-
tzelek in itxaropen osoa degu. Gaztedia nola ezi dakitenak dira.

Orain baño-len zer balio duten argiro erakutsiak.

Eusko idazle goralgafietakoak aruntz joanak dirala jakin degu. Eusko irakas-
leme edo malxtra txalogafi batzuk ere bai.

Ta ori ikusirik, gure gatzedari buruz itxaropen aundiak nola izango ez ditu-
gu? Etorikizunari buruz pozez zorutzen nola egongo ez gera?

Lau mila une Inglaterra'n.

Eurak ezitzeko eusko idazlerik apagañienak, eusko baratzeko atxurariarik one-
nak, irakaslerik bizkoñenak, eresalarik argienak...

Lau mila oietatik iru gaur erdelutn uts badira ere, sei ilaboteran buruan lau
mila euskaldun uts izango dira.

Ta gero, gora anker onek azkena izango duanean, semeen bikaintasunez eusko
ikufinak beti betiko aietako dautza asiko duanean, lau mila une oiek beste lau
milaren bila joango dira, ta orduan zorionaren arpegi alaiak ikusten degularik.

Euzkadi azkatu batean, Euzkadi euskoak bai ardituko degu.

Eñiaren gogoa izkuntza zala esan zutan Hude'k.

Eñi baten gogo gatak zer tankeraz duden, ongien izkuntzak agertzen duala-zion
Schaffler'k. Abendefi edo nartzo baten izakerari, sustral eñi txikien da melafene-
tik eltzen diona, izkuntza dala, idatzi zuan Humboldt azkafak.

Ez degu gai oni buruz egiago nekatu beafik. Inglaterra' bidea artu duten jaun
agurafai ta andereño argiak gure baño oietan lau mila umetxoak, abefirako bi-
dea artzean lau mila euskaldun izango diralarik, emen entzungo duten txistu so-
ñua ten entzundako deneg baño euskaldunago iduriko zale.

Agur, biarko gizonak zeraten itxaropen izafoi!

Agur, gizon egite ori zeuen esku artu dezuten artzai azkafai!

Etorikizunari begira zorutzen gauzkatute, eskutan izkili aundiak ditugula
atxkurik gordinetan bagabiti ere.

BASARI

Espetxalduen aldeketak

Bayona. — Euzko ordezkariak
agiri bat zabaldu dau. Agiri ofetan
diñonez Oñandiano'n atxilotu ta
eriotzarako epaituak izan diran ale-
manafak, beste batzuek azaldutako
dira.

Euzko Ikastola Batza

Biar, ilak 31, landola onetara deitzen
yake ufengo andereñoak:

Subinas'af Miren Pantzesko, Murgiz'
af Margarite, Eñan'af Eskarne, Añen'
af Miren, Matxub'af Koldobike, Ori-
en'af Libe, Oyaguren'af Miren, Alda-
nondo'af Josune, Torontegi'af Josefine,
Sagastalola'af Luke, Lekunbe'af Mo-
nike, Belasko'af Pele, Ugarte'af Pan-
besko, Munategi'af Miren, Urkiza'af
Agurtzane, Lexaraga'af Miren, Aretxa-
ga'af Pele, Leibar'af Jenobete, Lekube'
af Dunize, Irusta'af Zurifa, Lafeta'af
Miren Nekane eta Ardanza'af Sabine.